

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

PROBLEMATIKA PŘEKLADU VLASTNÍCH JMEN – KONTRASTIVNÍ
ANALÝZA

Vedoucí práce: PhDr. Jana Pešková, Ph.D.

Autor práce: Kateřina Bláhová

Studijní obor: Španělský jazyk a literatura

Ročník: 3.

2016

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice 6. 5. 2016

Poděkování

Ráda bych poděkovala PhDr. Janě Peškové, Ph.D za konzultace poskytnuté během psaní bakalářské práce a za její cenné rady, které mi byly oporou při vypracování práce.

ANOTACE

Předmětem bakalářské práce je problematika překladu vlastních jmen. Cílem práce je zmapování nejčastěji užívaného překladatelského postupu na základě analyzovaných jmen. Práce se dělí na dvě části: teoretickou a praktickou. V teoretické části autorka pojednává o vlastních jménech a substantivech, a to z pohledu českých a španělských gramatik a dále jsou v této části rozpracovány nejznámější druhy překladů. V části praktické je prováděna analýza vybraných vlastních jmen, které si autorka sama zvolila. V závěru práce jsou poznatky vyhodnoceny a na základě analýzy učiněn závěr. Práce je psána v českém jazyce.

ANNOTATION

The subject of this thesis is the problem with the translation of given names. The aim of this paper is to look at the most commonly used translation process based on the analyzed names. The work is divided into two parts: theoretical and practical. In the theoretical part I will discuss proper names and nouns from the perspectives of Czech and Spanish grammar, and elaborate further into the widely used types of translation. I have chosen specific names for the practical analysis myself. In conclusion, the findings are analysed and based on the evaluation concluded. The work is written in Czech language.

Obsah

Obsah	6
Úvod.....	8
I. Teoretická část	10
1. Onomastika	10
2. Substantiva.....	10
2.1. Charakteristika substantiv podle českých gramatik	10
2.2. Charakteristika podle španělských gramatik.....	11
3. Vlastní jméno	13
3.1 Rozdělení vlastních jmen	16
3.2 Člen u vlastních jmen.....	18
3.3 Ortografie vlastních jmen.....	19
4. Překlad	20
4.1 Překladačské postupy.....	21
5. Překlad vlastních jmen	22
5.1. Překlad antroponym	23
5.2. Překlad toponym	25
6. Závěr teoretické části	27
II. Praktická část	28
1. „El río traiveso“	29
2. “La ciudad con nombre de cerveza”	31
3. „14 pistas y una ‘pilsen’ en Praga“	35
4. „Brno, una sorpresa checa“	40
5. „El alma cervecera de České Budejovice.....	43
6. „Plazas y castillos en Bohemia del Sur.....	45
Seznam analyzovaných jmen	47
1. TOPONYMA	47
1. ATROPONYMA.....	50
2. CHRÉMATONYMA	51
III. Závěr	53
1. Toponyma	54
2. Antoponyma.....	55
3. Chrématonyma	55

Resumen.....	57
Seznam použité literatury.....	58
Elektronické zdroje:	59

Úvod

S překladem se setkáváme každý den a ani si to neuvědomujeme. V dnešní době plné technologií a multikulturního soužití jsme obkloповáni novými výrazy, pro které hledáme správný ekvivalent v našem mateřském jazyce tak, abychom danému slovu porozuměli.

Předmětem bakalářské práce je problematika překladu vlastních jmen. Je rozdělena na dvě části, praktickou a teoretickou. V úvodu se zabýváme onomastikou, vědeckou disciplínou zabývající se vlastními jmény. Poznatky k této kapitole jsme čerpali z *Úvodu do obecné onomastiky* od Rudolfa Šrámka. Dále popisujeme substantiva podle českých a španělských pramenů. Při popisu substantiv v českém jazyce vycházíme z publikace *Encyklopedický slovník češtiny*. Poznatky o substantivech, tak jak jsou pojímána ve španělském jazyce, opíráme o publikaci *Mluvnice současné španělštiny*, která je napsána v českém jazyce a dále o *Gramática didáctica del español*. Do teoretické části jsme zařadili také kapitolu, která pojednává o užití členu u vlastních jmen, a to z důvodu, že při překladu jmen je zapotřebí brát v potaz právě i člen, protože nám pomáhá k přesnějšímu překladu a u některých vlastních jmen tvoří součást celého jména a překládá se jako jeden celek.

Dále při zpracování problematiky překladu vlastních jmen jsme užili článek, který pojednává o překladu vlastních jmen, která nám značí, jak se překládají německá toponyma ve španělském tisku.

V kapitole pojednávající o překladu, se pokusíme objasnit nejčastěji užívané postupy překladu. Při zpracování této části vycházíme z publikace *Teorie překladu a Překládání a čeština*.

V praktické části pracujeme s poznatkami, které jsme získali v části teoretické. Předmětem analýzy jsou vlastní jména, která se vyskytla ve španělských člancích na internetovém portále *El viajero*. Vlastní jméno uvádíme ve větě, ve které se dané jméno užilo, a posléze jsme danou větu spolu s vlastním jménem přeložili a popsali, jak bylo překladu docíleno. Na konci části praktické jsou jména uvedena v tabulkách a rozdělena podle kritéria, zda se jedná o toponymum, atroponymum či chrématonymum. Součástí části praktické je i graf, který mapuje výskyt užitého překladatelského postupu. V závěrečné kapitole jsme určili, jaký překladatelský postup byl nejčastější.

Téma bakalářské práce bylo zvoleno autorkou z důvodu zájmu o překlad a demonstrací poznatků, které získala během svého studia.

I. Teoretická část

1. Onomastika

Na úvod bakalářské práce je zapotřebí představit vědeckou disciplínu, která se zabývá studiem vlastních jmen a tím nastínit, oč se jedná v části teoretické. Při psaní této kapitoly vycházíme z publikace *Úvod do obecné onomastiky*¹, kde je uvedena stručná definice tohoto vědního oboru.

Onomastika je jazyková disciplína, která zkoumá vlastní jména (*propria*, *onyma*). Vychází z jazykových a mimojazykových kategorií a čerpá z nich poznatky, které jsou zapotřebí pro pochopení vzniku vlastních jmen a jejich fungování ve společenské komunikaci.²

Vlastní jména tvoří nedílnou součást našeho života a setkáváme se s nimi denně, a to i v cizích jazycích. Abychom vlastní jméno správně přeložili, je zapotřebí nejdříve vědět, co vlastní jméno je, k čemu odkazuje, například zda pojmenovává živý či neživý objekt. Tyto poznatky poté slouží u překladu k tomu, abychom vlastní jméno správně interpretovali do jazyka, do kterého překládáme.

2. Substantiva

Než se začneme zabývat vlastními jmény, nejdříve se zaměříme na obecnou charakteristiku podstatných jmen (substantiv) z pohledu českých gramatik a z pohledu, jak jsou podstatná jména pojímána podle gramatik španělských.

2.1. Charakteristika substantiv podle českých gramatik

Při popisu substantiv v českém jazyce vycházíme z poznatků, které jsou vzaté z následujících publikací, *Encyklopedický slovník češtiny*³ a *Český jazyk v kostce*⁴.

Substantivum je ohebný slovní druh, který označuje jména osob, zvířat, věcí, jevů a významů, které jsou typické pro jiné slovní druhy (*skromnost, lov, bytí*)⁵. Podle

---

¹ Rudolf ŠRÁMEK. *Úvod do obecné onomastiky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1999.

² Rudolf ŠRÁMEK. *Úvod do obecné onomastiky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1999, s.11.

³ Petr KARLÍK (ed.), Marek NEKULA (ed.) a Jana PLESKALOVÁ (ed.). *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002.

⁴ Marie SOCHROVÁ. *Český jazyk v kostce: pro střední školy*. 2. vyd. Praha: Fragment, 2009.

M. Sochrové⁶ jsou plnohodnotným slovním druhem a dají se skloňovat. U českých podstatných jmen, lze určit pád, číslo, rod a vzor. Jsou dělena na konkrétní a abstraktní a dále na obecná (druhovká, látková, dějová) a na jména vlastní, která se píší s velkým písmen⁷.

Již se v této kapitole nebudeme více zabývat rozdělením českých substantiv a zaměříme se na rozdělení substantiv ve španělštině. V následující kapitole si uvedeme členění španělských substantiv. Rozdělení zahrnuje příklady ve španělském jazyce a španělskou terminologii.

Abychom tedy získali ucelený pojem o podstatných jménech v obou jazycích, je zapotřebí si představit, jak jsou substantiva vnímána ve španělštině.

2.2. Charakteristika podle španělských gramatik

J. Černý definuje substantivum takto:⁸ „(...)el nombre de sustantivo suele afirmarse – tanto en checo como en español – que es una palabra que sirve para designar personas, animales y cosas.“⁹ Co se týče pojmu „věc“ řadí se sem kromě fyzických objektů (*objetos físicos – árbol, libro*) také děje (*acciones – producción, reflexión*), výsledky těchto dějů (*resultados – salida, salto*). Dále se sem řadí vlastnosti (*cualidades o propiedades – blancura, honor, tolerancia*), duševní stavy (*estados de ánimo – alegría, envidia*), nemoci (*enfermedades – SIDA, gripe*) a další¹⁰. Oproti českým substantivům lze u španělských substantiv určit číslo a rod. Podle Goméze Torrega¹¹ se španělské substantivum vyznačuje určitými charakteristickými rysy. Může se objevit v kombinaci s determinanty¹² a členem určitým i neurčitým. Např. *la mesa, mi libro, mucha belleza*. O problematice užití podstatného jména se členem pojednáváme v samostatné kapitole bakalářské práce, a to z důvodu, že člen určitý,

---

⁵ Petr KARLÍK (ed.), Marek NEKULA (ed.) a Jana PLESKALOVÁ (ed.). *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002, s. 466.

⁶ Marie SOCHROVÁ. *Český jazyk v kostce: pro střední školy*. 2. vyd. Praha: Fragment, 2009, s. 66.

⁷ Marie SOCHROVÁ, *Český jazyk v kostce: pro střední školy*. 2. vyd. Praha: Fragment, 2009, s. 66.

⁸ Jiří ČERNÝ. *Morfología española*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008, s. 68.

⁹ Pozn. autora: substantivum slouží, stejně tak jako v češtině, tak i ve španělštině, pro označení lidí, zvířat a věcí.

¹⁰ Jiří ČERNÝ. *Morfología española*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008, s. 68.

¹¹ Leonardo GÓMEZ TORREGO. *Gramática didáctica del español*. 8a ed. Madrid: Ediciones SM, 2002, s. 32 – 36.

¹² L. Goméz. Torrego vyčlenil determinanty jako samostatný slovní druh. Do této třídy slovního druhu se řadí, člen určitý a neurčitý, zájmena ukazovací (např. *tal, tales*) a přivlastňovací (např. *mi, tu, su*), zájmena neurčitá (např. *ningún, otro, poco*) a číslovky (např. *dos, sekundo, doble*).

například u toponym, tvoří celý název jména (např. *El Escorial*) a při překladu se nesmí opomíjet.

Dalším rysem, kterým se substantiva vyznačují, je kombinace s výrazy, které určují množství (*mucho, cuanto, tanto, cuánto*). Např. *mucho daño, cuánta gente*. A v neposlední řadě se podstatná jména označují za tzv. „*clase abierta*“, což znamená, že se stále tvoří nová a nová substantiva. Jedním způsobem, jak se mohou tvořit, je přímo od již existujících jmen, např. *amigo* (kamarád) – *amiguismo* (proteccionářství).

Na následujících řádcích si ukážeme, jak jsou španělská substantiva dělena. V závorkách je uváděná španělská terminologie spolu s příklady ve španělském jazyce.

- Podstatná jména abstraktní (*sustantivos abstractos*) – určují objekty, které nejsou materiální a nejsou reálné (*belleza, fe, vagancia*).
- Podstatná jména konkrétní (*sustantivos concretos*) – jsou ta, která reálně existují, můžeme si na ně sáhnout a vnímáme je (*casa, agua, piedra*).
- Podstatná jména individuální (*sustantivos individuales*) – označují jednotlivé subjekty (*álamo, soldado, oveja*).
- Podstatná jména kolektivní (*sustantivos colectivos*) – značí celé skupiny (*ejército, piño, alameda*).
- Podstatná jména životná (*sustantivos animados*) – popisují objekty, které jsou živé (*amigo, escritor, soldado*).
- Podstatná jména neživotná (*sustantivos no animados*) – objekty, které nejsou živé (*agua, piedra, árboles*).
- Podstatná jména počítatelná (*sustantivos contables*) – jevy které můžeme spočítat (*tres libros, muchos ejemplos, algunos ejercicios*).
- Podstatná jména nepočítatelná (*sustantivos no contables*) – nelze je spočítat (*petróleo, plata, agua*).
- Podstatná jména obecná (*sustantivos comunes*) – označují všechny objekty jedné třídy (*río, montaña, ciudad*).
- Vlastní jména (*nombres propios*) – označují pouze jeden objekt ze své třídy. (*Duero, Himalaya, París*). Vlastní jména se píší s počátečním velkým písmenem.

3. Vlastní jméno

Poté, co jsme si představili, co jsou to substantiva, zaměříme se na vlastní jména. Na následujících řádcích si ukážeme, co vlastní jméno znamená, jak vzniká a také podle jakých kritérií se dělí.

Jak uvádí *Encyklopedický slovník češtiny*¹³, vlastní jména, také nazývána onyma nebo propria, jsou substantiva, která mají schopnost rozlišovat od sebe podstatná jména, konkretizovat je a dělat je jedinečnými. Tato jména se liší od jmen obecných, díky tomu, že neobsahují pojmové sémý¹⁴, ale gramémy¹⁵. Např. *pes* je jméno obecné, *Baryk* zanáčí jméno vlastní, tudíž identifikuje konkrétního psa.

Mezi jmény obecnými a vlastními není jasně daná hranice. Je tomu tak z důvodu, že mezi vlastní jmény a obecnými existují vztahy, které se nazývají apelativizace a proprializace. První vztah je přechod vlastního jména (propria) ke jménu obecnému (apelativu). Apelativizace může být dvojího typu. *Přímá* apelativizace užívá metaforu a metonymii, např. *starý jako Matuzalém* → *metuzalém*. Na tomto příkladu vidíme, jak se z vlastního jména stalo slovo obecné, které když užijeme, signalizujeme, že člověk takto označený, má hodně vysoký věk a nikoliv, že se tak jmenuje. Dalším typem apelativizace je apelativizace odvozovací, např. *Klaus* → *klausovec*. Proprializace je proces, kdy vlastní jméno prochází procesem bez slovtvorné změny a stává se z něj jméno obecné. Např. *písek* → *Písek*. Dalším důvodem, proč není jasná identifikace mezi proprii a apelativi je případ vlastních názvů. Vlastní názvy jsou víceslovná pojmenování, která mají charakter obecných jmen, ale zároveň si ponechávají identifikační vlastnost jmen vlastních. Jsou to zejména názvy společenských institucí, významných historických událostí, cen, místních určení apod. Např. *Filosofická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích*, *Velká francouzská revoluce*, *Nádražní ulice*.

Vlastní jméno je výsledkem vzájemného působení jevů, které lze rozdělit na tři roviny, a to rovinu objektů, jevů a vztahů, dále na rovinu faktů jazykové povahy a třetí rovinu faktů komunikační povahy.¹⁶

---

¹³ Petr KARLÍK (ed.), Marek NEKULA (ed.) a Jana PLESKALOVÁ (ed.). *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002, s. 205 – 206.

¹⁴ Sém – minimální významový rys, který od sebe odlišuje dva lexémy – pozn. autora.

¹⁵ Gramém – jednotka, která tvoří gramatické kategorie, např. číslo, pád, atd. – pozn. autora.

¹⁶ Rudolf ŠRÁMEK. *Úvod do obecné onomastiky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1999, s.12 – 16.

- I. Rovina objektů, jevů a vztahů – do této roviny patří tzv. onymické objekty. Jedná se o reálné (*„muž“ Pavel Novák*, *„ves“ Bohutice*), ale i nereálné (*„pohádková postava“ Honza*, *„mytologický kůň“ Pegas*) objekty, které jsou z komunikačních důvodů pojmenovány propriálně. Vše, co nás obklopuje (objekty, jevy a vztahy), jsou jména obecná, která nazýváme objekty apelativní. Pokud chceme jméno konkretizovat, stává se daný objekt objektem propriálním. Avšak ne každé vlastní jméno se může zobecnit. Podstatou procesu, kdy se z vlastního jména stane jméno obecné, spočívá v tom, že se zobecní jedna vlastnost onymického obsahu vlastního jména (např. z původního názvu výrobku *gilette* dnes máme slovo *žiletky*). Co se týče onymických objektů, rozeznáváme dvě skupiny:
- i. **Objekty jednodnotátové (singulativní)** – jedná se o jedno označení pro jeden objekt (jedno vlastní jméno náleží jen jednomu objektu). Např. *„konkrétní řeka“ – Odra*, *„konkrétní osídlené město“ – Brno*. Vlastní jména pojmenovaných objektů nejsou zaměnitelné se jmény stejného druhu. Např. vlastní jméno *J. Hus* není obsahově zaměnitelné s objektem *„J. Hus“*. Pokud se vlastní jméno vyskytuje vícekrát (např. příjmení *Novák*), je to dáno tím, že existuje více objektů, které jsou nositeli tohoto jména, ale jsou stejného druhu objektů. Pokud užijeme vlastního jména, máme na mysli konkrétní objekt, i když má společný prvek s ostatními objekty téhož druhu.
- ii. **Objekty vícednotátové (mnohodnotátové)** – pro více objektů, které jsou druhově stejné nebo odlišné, platí jedno vlastní jméno. Např. u objektů duhově odlišných vlastní jméno *Praha* je jméno pro město, kino, letadlo, časopis... Objekty vícednotátové, také se mohou nazývat hromadné a mnohodnotátové, se dělí na dvě podskupiny.
- a. **Hromadné objekty různorodé (heterogenní)** – jedná se například o jména obyvatelská (*Brňan, Čech*). Prostřednictvím toponym a antroponym můžeme charakterizovat každého jedince v rámci svého druhu. Toponyma (*Brno, Česko*) jsou znakem spojujícím a vzniká tak kategorie jmen obyvatelských a etnomymických (vlastní jména kmenů a národů)¹⁷ a antroponyma znakem diferencujícím. Díky těmto dvěma vlastnostem můžeme objekt blíže specifikovat.

---

¹⁷ Petr KARLÍK (ed.), Marek NEKULA (ed.) a Jana PLESKALOVÁ (ed.). *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002, s. 43.

b. Hromadné objekty stejnorodé (homogenní) – do této podskupiny se řadí chrématonyma (objekty, které vytvořil člověk, a to za účelem společenským, politickým, kulturním atd.). Vlastní jméno zde označuje vlastnost, protože jednotlivé objekty v rámci série jsou mezi sebou zaměnitelné. V tomto případě se můžou vlastní jména relativizovat. Např. krém s výrobním názvem *Nivea*. Vlastní jméno *Nivea* je označení pro všechny produkty této značky (krémy na ruce, pleťové vody atd.) a není zřejmé, jaký produkt máme na mysli. Pokud bychom napsali ‚*nivea*‘, tedy s malým počátečním písmenem, jedná se o relativizaci, a tudíž se ze jména vlastního stalo jméno obecné. Pro jasnou identifikaci se užívá dvojího typu pojmenování, a to na základě kvantitativní výroby chrématonym.

bi Celá série (řada, posloupnost) se pojmenuje jako celek a tvoří tak sériový objekt. Např. auta Škoda, rod Přemyslovci. Jde o tzv. skupinová antroponyma, která se vyznačují tvarem v plurálu.

bii Jen jeden (individualizovaný) prvek série je pojmenován vlastním jménem. Např. jedno letadlo sériového typu *Tupolev M 154* nese vlastní jméno *Luhačovice*.

V rovině objektů, jevů a vztahů vzniká dělení onomastiky na tři sféry, které jsou založeny na druhové povaze onymických objektů.¹⁸

1. *Geonymická sféra* – zeměpisná vlastní jména zvaná toponyma a dále sem patří i kosmonyma (vlastní jména objektů ve vesmíru).
2. *Bionymická sféra* – vlastní jména živých a např. pohádkových, mytologických bytostí. Řadí se sem antroponyma, pseudoantroponyma a zoonyma.
3. *Chrématonymická sféra* – vlastní jména pro objekty, které jsou výsledkem lidské činnosti, a to ze společenských, ekonomických, politických, kulturních apod. důvodů.

II. Rovina faktů jazykové povahy – do této roviny patří všechny jevy jazyka, které dávají vznik vlastnímu jménu v materiální podobě. Řadí se sem lexikálie (slovní zásoba), pojmenovací pravidla a slovtvorné zákonitosti.¹⁹

III. Rovina faktů komunikační povahy – tato rovina se dále dělí na tři podskupiny.

¹⁸ Rudolf ŠRÁMEK. *Úvod do obecné onomastiky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1999, s. 16.

¹⁹ Rudolf ŠRÁMEK. *Úvod do obecné onomastiky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1999, s.19.

- i. Normy dané společností určuje rozsah a systém onymických objektů. Normy mohou být sociální, kulturního, ekonomického a politického charakteru. Např. po kolektivizaci a privatizaci zemědělské půdy se začaly pojmenovávat místní nesídlištní objekty (tvz. anoikononymum).²⁰
- ii. Pokud se na vlastní jméno nahlíží jako na ‚vhodné‘, ‚dobré‘ nebo např. ‚dobře fungující‘, je na něj nahlíženo z pohledu estetického či ideologického.
- iii. Vlastní jména se začleňují do výpovědi a textů jazyka, a poté je účastníkem mluvnických a syntaktických zákonitostí tohoto jazyka.

Jak můžeme vidět, studium vlastních jmen, je velice rozsáhlé a více se touto problematikou v bakalářské práci zabývat nebudeme. Je však důležité pochopit, co vlastní jméno je, jak se tvoří a klasifikuje, a to z toho důvodu, abychom v praktické části proprium uměli identifikovat a posléze zvolit nejvhodnější překlad.

3.1 Rozdělení vlastních jmen

Nadcházející kapitola pojednává o rozdělení vlastních jmen v českém jazyce. Dělení jmen je vzato z publikace od R. Šrámka *Úvod do obecné onomastiky*.²¹ Je více přehledné než předchozí a můžeme si díky němu udělat větší představu o tom, že každé vlastní jméno můžeme zařadit do příslušné kategorie a tak jej klasifikovat.

1. Geonyma – vlastní jména objektů, které leží v krajině a jsou kartograficky uvedené v mapách
  - 1.1. Toponyma (geonyma) – zeměpisná vlastní jména
    - 1.1.1 Oikonyma – vlastní jména osídlených i neosídlených objektů, také zaniklých a zpustlých objektů a jejich částí. Jsou jimi např. domy, hrady, zámky, města apod.
    - 1.1.2 Anoikonyma – vlastní jména neosídlených objektů. Tato vlastní jména se dále dělí na:
      - i. Hydronyma – vlastní jména, která jsou spojena s vodou. Např. potoky, řeky, říčky, oceány, moře, zálivy, vodopády apod.

²⁰ Petr KARLÍK (ed.), Marek NEKULA (ed.) a Jana PLESKALOVÁ (ed.). *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002, s. 204.

²¹ Rudolf ŠRÁMEK. *Úvod do obecné onomastiky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1999, s. 164 – 165.

- ii. Oronyma – vlastní jména pro objekty, které se člení vertikálně vzhledem k zemskému povrchu (jak směrem od povrchu nahoru, tak i dolů). Např. hory, kopce, jeskyně, roviny apod.
  - iii. Agronyma – vlastní jména, která jsou spojena se zemědělstvím. Patří sem i objekty, které nejsou obdělány a pusté. Např. pole, louky, vinice, lesy apod.
  - iv. Hodonyma – vlastní jména spojená s cestováním a komunikačními prostředky. Např. stezky, polní cesty, mosty, letiště apod.
  - v. Choronyma – vlastní jména, která označují velká přírodní i uměle vytvořené administrativní celky. Např. pouště, názvy světadílů, států, národních parků apod.
- 1.2. Kosmonyma (astronyma) – vlastní jména pro objekty, které se nacházejí ve vesmíru. Jsou to jména planet, hvězd, nebeských těles, ale patří sem i různá kosmická tělesa, např. raketoplány a satelity.
2. Bionyma – vlastní jména živých nebo „jakoby“ živých bytostí a objektů, které jsou fixovány v sociálních a společenských vztazích.
- 2.1. Antroponyma – vlastní jméno člověka nebo skupiny lidí. Patří sem křestní jména, příjmení, ale i přezdívky a obyvatelská jména. Antroponyma se dále dělí:
- i. Nepravá antroponyma – vlastní jména pohádkových, mytologických postav a hraček.
  - ii. Theonyma – vlastní jména bohů.
  - iii. Zoonyma – vlastní jména existujících, ale i vymyšlených zvířat.
3. Chrématonyma – vlastní jména pro objekty, které vytvořil člověk, a to z ekonomických, politických, kulturních vztahů.
- 3.1. Jména výrobků – jsou to jména pro jednotlivé výrobky (zvon Václav), ale také pro produkty sériové výroby (krém *Nivea*, auto *Škoda*).
- 3.2. Vlastní jména společenských institucí, organizací a zařízení – např. *Národní divadlo*, *Masarykova univerzita*.
- 3.3. Vlastní jména společenského jevu – jsou jimi např. svátky (*Den matek*), historické (*Velká francouzská revoluce*) a kulturní události (*Tour de France*).

- 3.4. Vlastní jména různých vyznamenání, historických dokumentů apod.
- 3.5. Chrématonyma a právo, ochranné známky, reklama apod.
- 3.6. Chrématonyma a jiné druhy vlastních jmen – např. názvy cestovních kanceláří

Z tohoto rozdělení vyplývá, že každé jméno lze zařadit do jedné z výše vyjmenovaných skupin. Podle tohoto rozdělení budeme vycházet v části praktické, kde vybraná vlastní jména jsou zařazována do jedné z těchto kategorií jmen.

3.2 Člen u vlastních jmen.

Jak je již uvedeno v bakalářské práci, vlastní člen je užíván i u vlastních jmen a jsou případy, kdy člen tvoří nedílnou součást jména. Na následujících řádcích si uvedeme případy, kdy se užívá určitého členu.

Goméz Torrego ²² uvádí pravidlo, jak užívat člen u vlastních jmen. Vlastní jména osob se nepojí se členem, a to jak se členem určitým, tak ani se členem neurčitým. Pokud tomu tak je, jedná se o vulgarismus. Např. **la María, *el Manolo*. Užití členu je povoleno, pokud potřebujeme osobu blíže upřesnit – *el Manolo del otro día; la Rocío de la que te hablé*. Také jména, která jsou známá, se mohou pojit se členem. V tomto případě jde o užití populární, tj. v běžné komunikaci. V *Moderní gramatice španělštiny*²³ jsou uvedeny případy, kdy se člen u vlastních jmen užívá. Následně tedy stručně popíši případy, kdy je povoleno užít členu spolu s vlastním jménem.

Pokud jsou vlastní jména uvedena spolu s přívlastkem užití určitého členu (*el, los, la, las*), je povoleno. Např. *la dulce Catalina, el divino Garcilaso*. Pokud má výpověď citové zabarvení, užívá se předložka *de* – *el tonto de Pepe, la pobre de María*. Užití určitého členu je povoleno také při oslovení, a to v případě, že chceme rozlišit ženské příjmení od mužského – *la Lollobrigida, la Pardo Bazán*. Člen určitý se uvádí i u vlastních jmen, která zastupují dílo autora nebo jsou s autorem úzce spojena – *el Cervantes, el Quijote, Los Goyas del Museo del Prado*. Člen neurčitý se užívá u vlastních jmen, pokud jsou jména chápána jako typ – *Hace falta esperar un nuevo Lope de Vega*. V případě, že jméno autora, editora zastupuje dílo nebo název díla, je

²² Leonado GÓMEZ TORREGO. *Gramática didáctica del español*. 8a ed. Madrid: Ediciones SM, 2002, s. 35.

²³ Valerio BÁEZ SAN JOSÉ, Jana KRÁLOVÁ-KULLOVÁ a Josef DUBSKÝ. *Moderní gramatika španělštiny*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 1999, s. 32 – 33.

povoleno užití neurčitého členu, ale poté se musí vlastní jméno napsat s malým počátečním písmenem – *Un Rembrandt se remató en más de mil trescientos millones de pesetas*.

Dále uvádí autoři publikace *Moderní gramatika španělštiny příklady*²⁴ případy, kdy je nutné psát k vlastním jménům členy. Jedná se především o zeměpisná jména přírodních útvarů, jako jsou např. řeky, oceány, geografické oblasti apod. (*el Pacífico, la Mancha*). Dále se člen uvádí u měst, kde člen je historickou součástí vlastního jména – *La Coruña, El Escorial*. Člen určitý se ještě užívá u některých zemí, i když poslední dobou se od tohoto upouští²⁵ – (*el*) *Canadá*, (*la*) *Argentina*, (*el*) *Chile*. Stále více se také upouští od užití členu (a to zejména v publicistickém stylu) u víceslovných názvů, které jsou vytvořeny z obecného pojmenování, jako např.: (*el*) *Reino Unido* nebo (*los*) *Países Bajos*. Existuje pár zeměpisných názvů, které jsou „přezdívkami“ pro města. Také zde je povoleno užití určitého členu – (*la*) *Ciudad Luz (Paříž)*, (*la*) *Ciudad Imperial (Toledo)*.

V této teoretické části bakalářské práce, jsme si objasnili, co znamená substantivum, a charakterizovali vlastní jména. Ukázali jsme si, jak se dělí a jaký má člen vztah k vlastním jménům. Propria se na první pohled liší od jmen obecných jedním zásadním rysem, a to je psaní velkých písmen na začátku těchto slov. V další kapitole si představíme základní pravidla pro psaní velkých písmen u vlastních jmen ve španělském jazyce.

3.3 Ortografie vlastních jmen

V následujícím textu se zaměříme na pravopis španělských jmen, protože existují případy, kdy se vyžaduje, aby se vlastní jméno psalo s počátečním velkým písmenem a ortografie je nedílnou součástí vlastních jmen. Podle Goméze Torregy²⁶ je nutno psát s velkým počátečním písmenem u následujících jmen:

- Křestní jména (*nombres de pila*) – *Juan, Lola, Santiago*
- Příjmení (*apellidos*) – *Jiménez, Díaz, Fidalgo*

---

²⁴ Valerio BÁEZ SAN JOSÉ, Jana KRÁLOVÁ-KULLOVÁ a Josef DUBSKÝ. *Moderní gramatika španělštiny*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 1999, s. 33 – 34.

²⁵ Valerio BÁEZ SAN JOSÉ, Jana KRÁLOVÁ-KULLOVÁ a Josef DUBSKÝ. *Moderní gramatika španělštiny*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 1999, s. 33 – 34.

²⁶ Leonardo GÓMEZ TORREGO. *Gramática didáctica del español*. 8a ed. Madrid: Ediciones SM, 2002, s. 460-461.

- Přezdívky (*apodos*) – *El Lute*
- Toponyma (*topónimos*) – *Duero, París, Pirineos*
- Instituce (*instituciones*) – *Real Academia Española*
- Organizace (*organismos*) – *Unión Europes*
- Umělecké a filozofické směry (*movimientos culturales*) – *Romanticismo*
- Akademické disciplíny (*disciplinas académicas*) – *Filología*
- Jména uměleckých děl (*títulos de obras*) – *Luces de bohemia*

Jak bylo zmíněno výše, objevují se i vlastní jména se členem, který je napsán s velkým počátečním písmenem. Jedná se o výjimky, kdy člen je součástí jména a podle norem se napíše velkým počátečním písmenem i člen. Dalšími příklady, kdy se člen i jméno píše s velkými počátečními písmeny, jsou např. *El Escorial, La Haya*, atd. (viz kapitola Člen u vlastních jmen).

4. Překlad

Překlad spolu s tlumočnictvím, je vědou, která se jmenuje translologie. Jedná se o obor, kdy se převádí zadaný text z výchozího jazyka do cílového, a o buď v mluvené formě (tlumočnictví) nebo v psané formě (překlad).

V této kapitole se stručně zmíníme o tom, co překlad znamená a jaké operace překladatel nejčastěji při překladu užívá. K objasnění této problematiky vycházíme z publikace *Překládání a čeština*²⁷. Na závěr kapitoly si uvedeme nejčastěji užívané překladatelské postupy, a to podle rozdělení, které je uvedeno v publikaci *K teorii i praxi překladu*²⁸.

V dnešní moderní době je překlad nedílnou součástí každodenního života. Podle Z. Kufnerové máme tři stránky překladu²⁹. Překlad (překládání) jako činnost, výsledek (text) a jako prostředek komunikace. Vědecká disciplína, která je součástí jazykovědy a která se zabývá překladem, se nazývá lingvistika překladu. Cílem této disciplíny, je stanovit, popsat a analyzovat systémové základy překladatelské praxe, a to s ohledem k jejich textové realizaci. Práce překladatele spočívá v hledání ekvivalentu výrazu v původním textu pro text výsledný, tedy překlad.³⁰

²⁷ Zlata KUFNEROVÁ. *Překládání a čeština*. 1. vyd. Jinočany: H & H, 1994.

²⁸ Dagmar KNITTLOVÁ. *K teorii i praxi překladu*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000.

²⁹ Zlata KUFNEROVÁ. *Překládání a čeština*. 1. vyd. Jinočany: H & H, 1994, s. 11.

³⁰ Zlata KUFNEROVÁ. *Překládání a čeština*. 1. vyd. Jinočany: H & H, 1994, s. 11.

Existuje tzv. obecný model překladatelské práce, podle kterého překladatel postupuje. K vytvoření překladu výchozího textu je zapotřebí, aby text byl v jazyce, který studujeme a známe jej, dále abychom po přečtení co nejvíce textu porozuměli a uměli jej morfologicky, syntakticky a slovně členit. A samozřejmě pokud překladatel překládá text do mateřštiny, musí svůj rodný jazyk dobře znát a ovládat. Poté, co se text rozčlení, překladatel hledá a dosazuje ekvivalenty v jazyce, do kterého překlad směřuje. Nejmenší překladovou jednotkou, za kterou se hledá ekvivalent, je slovní spojení. Může se jednat např. o sloveso a podstatné jméno nebo podstatné jméno a přídavné jméno apod. Autor překladu musí vždy pamatovat, že se nepřekládá jen slovní spojení, ale celé věty, odstavce a nakonec celé dílo.³¹ Tento odstavec jsem zařadila do bakalářské práce z důvodu, že i když pojednávám o překladu vlastních jmen, tak je důležité, aby se nepřekládalo slovo od slova, ale aby celkový překlad byl logický a koherentní.

4.1 Překladatelské postupy

Následující kapitola se zabývá překladatelskými postupy, jaké jsou známé a jak jsou charakterizovány. D. Knittlová³² uvádí více modelů, jak lze překládat, ale my se zaměříme pouze na jedno z nich, a to na rozdělení, které navrhli Jean-Paul Vinay a Jean Darbelnet. Tito dva lingvisté doporučili sedm postupů tak, aby se vyřešil nedostatek přímého ekvivalentu v cizím jazyce.³³

Rozdělení je uváděno od nejjednoduššího po složitější, stejně, jak uvádí autorka publikace³⁴. Popis výrazů je vzat z publikace *Jazyk a jazykověda*³⁵.

1. **Transkripce** – jedná se o proces, kdy se přepisuje pomocí znaků z výchozího do cílového jazyka. Je to přepis zvukové stránky jazyka do grafické podoby. Pokud se jedná o přepis jinou abecedou, při kterém dochází ke zvukovému zkreslení, jedná se o *transliteraci* (např. z řečtiny nebo arabštiny).

---

³¹ Zlata KUFNEROVÁ. *Překládání a čeština*. 1. vyd. Jinočany: H & H, 1994, s. 12-13.

³² Dagmar KNITTLOVÁ. *K teorii i praxi překladu*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000, s. 14-15.

³³ Dagmar KNITTLOVÁ. *K teorii i praxi překladu*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000, s. 14.

³⁴ Dagmar KNITTLOVÁ. *K teorii i praxi překladu*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000, s. 14.

³⁵ František ČERMÁK. *Jazyk a jazykověda: přehled a slovníky*. Vyd. 3., dopl. Praha: Karolinum, 2001. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze.

2. **Kalk** – kalk je doslovný překlad původního slova (např. *weekend – fin de semana*).
3. **Substitute** – nahrazení daného výrazu v původním jazyce ekvivalentem (co nejbližším výrazem) v jazyce cílovém.
4. **Transpozice** – tohoto procesu se užívá, když je nutné provést gramatické změny. Jedná se o případy, kdy výchozí a cílový jazyk mají jiný jazykový systém.
5. **Modulace** – modulací se rozumí obměňování, ale zachování významu. (např. z angličtiny *angle-joint of the pipe* – potrubní koleno, doslovný překlad by byl – úhel kloubu trubky).
6. **Ekvivalence** (rovnocennost).
7. **Adaptace** – tento proces se užívá při překládání slovních hříček nebo například přísloví. Jedná se o nahrazení situace popsané ve výchozím jazyce. Překladatel popisuje situaci tak, aby co nejvíce shodná s originálem.

U toponym podle *Diccionario panhispánico de dudas*³⁶ existují tři různé způsoby, jak lze jméno přeložit. Jedná se o následující postupy:

- a. Jedním z postupů, jak mohou být toponyma překládána, je transkripce a přizpůsobení jména podle ortografických norem španělského jazyka (*hispanización*).
- b. Další z možností překladu, je přijetí cizích grafických znaků a jejich přizpůsobení ve španělštině.
- c. Poslední překlad, který autoři uvádějí a podle kterého se překládaná toponyma mohou charakterizovat, je zda prošla nějakou změnou a to v jejich oficiálním názvu.

5. Překlad vlastních jmen

V nadcházejících řádcích se zaměříme na překlad vlastních jmen, a to antroponym a toponym. Nejdůležitějšími prameny pro objasnění této problematiky,

---

³⁶ *Diccionario panhispánico de dudas* [online]. Madrid: Asociación de Academias de Lengua Española, c2005 [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://www.rae.es/diccionario-panhispanico-de-dudas/que-contiene/tratamiento-de-los-toponimos>.

je článek *Estudios de Traducción: Problemas y Perspectivas*³⁷ a *Nombres propios: su traducción*³⁸.

5.1. Překlad antroponym

Problematikou překladu antroponym se překladatelé začali zabývat už od antických dob, kdy se překládala jména nejslavnějších řeckých a latinských autorů jako např. Homér – *Homero* nebo Vergilius – *Virgilio*. Překlad pokračoval i ve středověku (např. Erasmus Rotterdamský - *Desiderio Erasmo de Rotterdam*, Jan Scotus Eriugena - *Juan Escoto*) až po 20. století (Adolf Hitler – *Adolfo Hitler*, Konrad Adenauer - *Conrado Adenauer*). Samozřejmě existují i výjimky a některé jména se nepřekládají jako např. *Miguel de Cervantes*, *Francis Bacon*, atd. V současné době se však vlastní jména nepřekládají (až na některé výjimky, které uvedu níže) a užívá se původního označení, tak, jak je jméno uvedeno v původním jazyce. Tudíž se místo překladu jména, např. *Conrado Adenauer* se užívá *Konrad Adenauer*, tak, jak je psáno v původním jazyce.³⁹

Nejdříve se podíváme na vlastní jména, která označují osoby, které existují nebo existovali v reálném životě, a poté se budeme zabývat problematikou překladu u jmen, která jsou autorem vymyšlená, fiktivní.

Jak jsme již zmínili, antroponymum je vlastní jméno, které označuje člověka nebo skupinu lidí (viz kapitola *Rozdělení vlastních jmen*).

Podle Virgilio Mola⁴⁰ existuje ve španělském jazyce šest skupin antroponym, které mají svůj vlastní tvar, který se ve španělštině běžně užívá. Následující rozdělení je platné pro vlastní jména reálná (*nombres propios pertenecientes a personas reales*).

1. Vlastní jméno, které má ve španělském jazyce svůj tvar, je hlava katolické církve (aktuální papež František – *Francisco*).

---

³⁷ Natalia ARREGUI BARRÁN: *La traducción de alusiones culturales: Los antropónimos*, Sonia Bravo Ultera (coord.), Rosario García López (coord.), in: *Estudios de traducción: Problemas y Perspectivas 1{487}* ed. Las Palmas de Gran Canaria: Universidad de Las Palmas de Gran Canaria, Servicio de Publicaciones, 2006, s. 187 – 196.

³⁸ MOYA, Virgilio. *Nombres propios: su traducción*. *Revista de Filología de la Universidad de La Laguna*[online]. 1993, (12), 233 - 246 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/91799.pdf.

³⁹ MOYA, Virgilio. *Nombres propios: su traducción*. *Revista de Filología de la Universidad de La Laguna*[online]. 1993, (12), 233 - 246 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/91799.pdf, s. 235.

⁴⁰ *Ibidem.*, 235 – 236.

2. Dále se překládají jména členů královské rodiny, jako jsou například králové, královny, princové, princezny, atd. Například Jindřich VIII se překládá jako *Enrique VIII de Inglaterra*, (z angličtiny *Henry VIII of England*).
3. Překládají se i některá jména izraelských politiků, jako je *Isaac Shamir* (Jicchak Šamir), *Simón Peres* (Šimon Peres).
4. Pokud jde o vlastní jména sportovců, je běžné, že se jméno objeví ve španělské podobě, ale pouze v mluvené řeči. V psané formě zůstává jméno tak, jak je ve svém původním jazyce. Jedním z vysvětlení, proč se jméno připodobňuje španělštině, může být, že tímto chtějí někteří novináři zdůraznit, že jde o známého sportovce a pro Španěly má tato osoba určitý význam.
5. Někdy se vlastní jméno překládá z důvodu lepšího pochopení kontextu, a to tak, že se jméno přepíše do cílového jazyka a v závorce se poté uvede potřebná informace, aby čtenář lépe porozuměl textu.
6. Běžně užívaná vlastní jména se překládají jen v případě, pokud v cílovém jazyce jméno neexistuje.

Virgilio Mola⁴¹ zmiňuje eponyma, tedy objekty, které jsou pojmenované podle člověka, který k objektu má určitý vztah, například, že výrobek vymyslel a pojmenoval jej po sobě. Eponyma se rozdělují podle toho, co označují. Buď to objekty (*Danone*, *Bimbo*), anebo města. Pokud jde o tato vlastní jména, tedy o jména, která jsou známá v cílovém jazyce překladu, nechává se vlastní jméno beze změny a nepřekládá se. Pokud je ovšem zapotřebí jméno přeložit, do závorek se vloží informace, z jakého jazyka slovo pochází.

U překladu jmen fiktivních (například jména literárních postav, pohádkové bytosti atd.), je otázka překladu složitější. Podle Virgilio Moya⁴² se máme spíše přiklonit k tomu, aby se jméno do cílového jazyka přepsalo, anebo se ponechalo ve tvaru, v jakém se nachází v původním jazyce. Každý překladatel zaujímá k této problematice odlišný postoj, tudíž neexistuje žádné pravidlo, podle kterého se tato jména překládají.

Pokud překládáme vlastní jméno, musíme znát nejen prostředí, ze kterého pochází, ale také jaký vztah má autor k pojmenovanému objektu. Abychom co nejlépe vystihli záměr autora, proč osobu ve svém díle zmiňuje, nejdříve je zapotřebí vysvětlit o

---

⁴¹ Virgilio MOYA. Nombres propios: su traducción. *Revista de Filología de la Universidad de La Laguna*[online]. 1993, (12), 233 - 246 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/91799.pdf, 235 – 236.

⁴²Ibidem., s. 237 – 238.

jakou osobu se jedná, kdo to je a čím se zabývá. Poté jsme připraveni použít různé překladatelské postupy tak, abychom dosáhli ekvivalentního překladu, který bude co nejpřesnější, co se týče stylu, který autor zvolil a vyjádření vztahu k nositeli jména⁴³.

Překladatel je v první řadě čtenář, který musí do sebemenšího detailu pochopit zadaný text a činí tak subjektivně.⁴⁴

Pro překlad antroponym je důležité, abychom měli dostatek informací i o autorovi. V jakém prostředí se pohybuje, jakým stylem píše a také jaký má vztah ke zmiňovaným postavám⁴⁵.

V článku *Nombre propios: su traducción*⁴⁶ se k překladu antroponym dodává, že ne každé vlastní jméno se překládá (např. *Sidney, Charlton*), ale pouze se přepíše podle fonetických pravidel do cílového jazyka.

5.2. Překlad toponym

Jak již bylo zmíněno, toponyma jsou vlastní jména zeměpisná a řadí se mezi ně např. jména hradů, zámků, řek, moří, světadílů atd. (viz. Kapitola rozdělení vlastních jmen).

Podle M.B.Fishera⁴⁷, lze vlastní jméno přeložit jakýmkoliv jiným výrazem. Jména, která jsou z různých důvodů spojená se Španělskem, mají ve španělském jazyce svůj vlastní tvar, např. Bruggy – Brujas, Londýn – London, Praha – Prague. Pro překlad vlastních jmen se používají následující překladatelské metody.

1. **Transferencia** (posun) nebo **préstamo** (výpůjčka) – vlastní jména se nepřekládají, zůstávají v původním jazyce. Je zde ale možná ortografická adaptace, to znamená, že se vlastní jméno přepíše do abecedy cílového jazyka.

---

⁴³ Natalia ARREGUI BARRÁN: *La traducción de alusiones culturales: Los antropónimos*, Sonia Bravo Ultera (coord.), Rosario García López (coord.), in: *Estudios de traducción: Problemas y Perspectivas 1{487}* ed. Las Palmas de Gran Canaria: Universidad de Las Palmas de Gran Canaria, Servicio de Publicaciones, 2006, s. 187 – 196.

⁴⁴ *Ibidem.*, s. 188.

⁴⁵ *Ibidem.*, s. 196.

⁴⁶ Virgilio MOYA. *Nombres propios: su traducción*. *Revista de Filología de la Universidad de La Laguna*[online]. 1993, (12), 233 - 246 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/91799.pdf s. 235.

⁴⁷ Martin B. FISHER: *Plaza postdamer – ida y vuelta. Topónimos alemanes en la prensa española*, in: Sonia Bravo Ultera (coord.), Rosario García López (coord.), in: *Estudios de traducción: Problemas y Perspectivas 1{487}* ed. Las Palmas de Gran Canaria: Universidad de Las Palmas de Gran Canaria, Servicio de Publicaciones, 2006, s. 227 – 241.

- Např. *Potsdam – Potsdam (transferencia)*, *Goethestraße – Goethestrasse* (ortografická adaptace).
2. **Calco** (kalk) – doslovný překlad vlastního jména. Např. *Zlatá ulička – Callejón del oro*.
  3. **Sustitución** (substituce) – odpovídající kulturní náhrada, např. *Palacio Real en Madrid* - Královský palác v Madridu.
  4. **Ampliación/definción** (vysvětlení) – k vlastnímu jménu se přidá popis toponyma. Např. *Camp Nou – Camp Nou, fotbalový stadion v Barceloně*.
  5. **Generalización** (rozšíření).
  6. **Omisión** – vynechání vlastního jména. Vlastní jméno se zmíní, jen pokud autor bude chtít, jinak se jméno nezmiňuje. Tento případ se vyskytuje především ve zpravodajství.

Užití jedné z těchto metod překladu záleží, v jakém typu textu se vlastní jméno nachází⁴⁸.

Ovšem, nejvíce užívanou metodou, je postup, kdy se k vlastnímu jménu připojí informace, která čtenáři objasňuje, o čem se jedná. Tato postup se nazývá *ampliaci* a vložená informace může být v závorkách za jménem, v poznámce pod čarou atd.⁴⁹

Každé toponymu prošlo jinou změnou transkripce a podle *Diccionario panhispánico de dudas*⁵⁰ se následně toponyma zařazují do jedné z následujících skupin⁵¹:

1. Toponyma, která upřednostňují španělský tvar, jsou například názvy měst. *Nueva York (New York)*, *Milán (Milano)*, *Ciudad de del Cabo (Cape Town)*.
2. Vlastní jména, která nejsou do španělštiny přeložená, se užívají tak, jak jsou napsána ve svém původním jazyce, anebo se jejich transkripce přizpůsobí španělštině. Např. *Ottawa*, *Washington*, *Copenhagen* (z angličtiny *Copenhagen*).
3. U některých toponym, která jsou již do španělštiny přeložená, se neuvžívají ve španělském tvaru, ale v původním znění. Takovými jmény je například *Ankara* (dříve *Angora*), *Bremen* (dříve *Brema*) nebo *Maastricht* (dříve *Mastrique*).

⁴⁸ Natalia ARREGUI BARRÁN: *La traducción de alusiones culturales: Los antropónimos*, Sonia Bravo Ultera (coord.), Rosario García López (coord.), in: *Estudios de traducción: Problemas y Perspectivas 1{487}* ed. Las Palmas de Gran Canaria: Universidad de Las Palmas de Gran Canaria, Servicio de Publicaciones, 2006, s. 228.

⁴⁹ *Ibidem.*, s. 228.

⁵⁰ *Diccionario panhispánico de dudas* [online]. Madrid: Asociación de Academias de Lengua Española, c2005 [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://www.rae.es/diccionario-panhispanico-de-dudas/que-contiene/tratamiento-de-los-toponimos>.

⁵¹ *Ibidem.*

4. U některých toponym je více běžné užít lokální označení než oficiální název. Např. *Calcuta* (oficiální název v angličtině *Kalkata*), *Bombay* (oficiální název v angličtině *Mumbai*). Pokud však došlo k radikální změně jména, doporučuje se nahradit označení vlastního jména jiným. Např. *Burkina Faso* (starší název *Alto Volta*), *Sri Lanka* (starší název *Ceilán*).
5. U toponym, která užívají grafického znaku a ve se španělštině jinak vyslovují, jméno přepíšeme do grafické podoby podle výslovnosti, která je nejvíce běžná mezi španělskými mluvčími. Např. *Zimbabue* (*Zimbabwe*), *Punjab* (*Punjab*), *Buriatia* (*Buryatia*).
6. V případě toponym pocházejí z jazyka, který nepoužívá latinskou abecedu (latinku), se přepisují vlastní jména podle norem španělského jazyka. Např. *Qatar/Iraq* (také *Irak*) a přízvuk se řídí podle ortografických norem, např. *Shanghái*, *Taipéi*.

Problém překladu zeměpisných vlastních jmen nastává, když je potřeba pojmenovat nová místa nebo pokud chceme označit objekt, který nemá ekvivalentní název v jazyce, do kterého překládáme⁵². *Diccionario panhispánico de dudas* obsahuje slovní zásobu toponym, které se překládají do španělštiny. Řadí se sem například všechna jména států, která uznává Organizace spojených národů (OSN, ve španělštině ONU), hlavní města těchto států a obyvatelská jména (*gentilicios*).

Stejně, jako v případě překladu antroponym, pokud toponymum nemá svůj tvar v jazyce, do kterého se překládá, autoři toto řeší tím, že vlastní jméno nechají v jejich originálním tvaru a za něj do závorky nebo do věty, oddělení interpunkcí, vloží informaci, o co se jedná. Např. „*Blackpool, un Santiago lluvioso de los americanos...*“⁵³.

6. Závěr teoretické části

Problematika překladu vlastních jmen je velice obsáhlé téma. Bylo napsáno mnoho odborných článků a publikací na toto téma, a jak můžeme vidět z citovaných

⁵² *Diccionario panhispánico de dudas* [online]. Madrid: Asociación de Academias de Lengua Española, c2005 [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://www.rae.es/diccionario-panhispánico-de-dudas/que-contiene/tratamiento-de-los-toponimos>.

⁵³ MOYA, Virgilio. Nombres propios: su traducción. *Revista de Filología de la Universidad de La Laguna*[online]. 1993, (12), 233 - 246 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/91799.pdf, s. 241.

zdrojů v bakalářské práci, objevují se více španělské než české prameny. Z tohoto faktu vyplývá, že autoři se při překladu zabývají více překládáním ze španělštiny než z češtiny a podle tohoto budeme vycházet i v části praktické.

Jak je patrné, teoretická část je rozdělena na dva celky. První pojednává o substantivech a následně vlastních jménech. V části druhé, pojednávající o překladu, jsme si představili základní překladatelské postupy a zabývali jsme se zejména překladem antroponym a toponym. U těchto vlastních jmen jsme zjistili, že existují případy, kdy se jméno překládá, kdy je ponecháno ve svém původním jazyce, anebo, kdy je přizpůsobeno ortografickým pravidlům španělského jazyka.

V praktické části se zaměříme, jaký překladatelský postup je nejvíce užíván při překladu toponym a antroponym.

II. Praktická část

V praktické části bakalářské práce se pokusíme objasnit, jaké překladatelské postupy se nejvíce užívají při překladu vlastních jmen, a to zejména antroponym a toponym.

Vlastní jména překládáme ze španělštiny do češtiny. Existuje nepřehledné množství vlastních jmen, a proto jsme se zaměřili jen na jména, která se objevují v článcích pojednávající o České republice. Pramenem, ze kterého jsme vlastní jména analyzovali je cestovatelský průvodce *El viajero*, který je dostupný na internetových stránkách <http://elviajero.elpais.com/>. Průvodce spadá pod *El País*, což jsou španělské noviny (taktéž dostupné na internetových stránkách elpais.com), které byly založeny roku 1976. Hlavním sídlem vydavatelství deníku je Madrid. Na stránkách tohoto periodika jej autoři charakterizují takto: „*Se defiende como un periódico independiente, de calidad, con vocación iberoamericana y defensor de la democracia pluralista. Nació como un diario de vanguardia, de progresía en su sentido literar y no político.*“⁵⁴

Na stránkách internetového průvodce *El viajero* můžeme nalézt nepřehledné množství článků pojednávajících o cestování. Autoři článků například doporučují, jaká místa navštívit, dávají různé tipy, kde se dobře najíst nebo co zajímavého vidět, a o v destinacích po celém světě. Také zde najdeme příběhy lidí, kteří podnikli nějakou

---

⁵⁴ Pozn. autora: Je definován jako kvalitní nezávislé periodikum s iberoamerickými sklony a brání pluralitu demokracie. Zrodil se jako avantgardní deník, pokrokový ve smyslu literárním nikoliv politickém.

zajímavou cestu. Články jsou doplněné o fotografie a tam, kde autoři uvádějí itinerář doporučených míst k navštívení, přikládají i mapy.

Vlastní jména, která se objevila v člancích, jsme charakterizovali podle rozdělení uváděna v kapitole *Rozdělení vlastních jmen*. Dále jsme určili, jaký překladatelský postup je užíván při překladu těchto jmen, a to podle rozdělení, které uvádíme u překladu toponym od autora publikace o německých toponymech M.B.Fishera⁵⁵. Po analýze vyhledaných jmen určíme, jaký postup je nejvíce užíván.

Jak již bylo řečeno, jedná se o články, které jsou publicisticky naučného charakteru. Celkem jsme analyzovali šest článků. Uvedené příklady jsou úryvky z vybraných článků a pojednávají o nejznámějších českých místech. Analyzovaná jména tedy odkazují k pěti místům v České republice a jsou jimi města Praha, Plzeň, České Budějovice, Český Krumlov a jejich přilehlé okolí. Články jsou z období roku 2005 – 2015.

Praktická část je koncipována na základě úryvků z článku, kde se užilo vlastního jména. Protože na internetovém portále průvodce, jsou články dostupné jen ve španělštině, dané příklady jsme přeložili za pomoci internetového slovníku www.slovníky.lingea.cz a pro kontrolu správnosti překladu jsme si jména ověřovali na oficiálních stránkách daných měst. V některých člancích se přímo objevil odkaz na českou internetovou stránku, která je oficiálním webem, tudíž jsme si mohli zkontrolovat správnost jména.

1. „El río traiveso“⁵⁶

První článek, ve kterém jsme vyhledávali vlastní jména, pojednává o Českém Krumlově. Rozsah článku je 1310 slov.

- „*Dicen que Cesky Krumlov es el pueblo más bonito de la República Checa.*“
- *Říká se, že Český Krumlov je nejhezčím městem České republiky.*

V obou případech se jedná o oikonymum, které se řadí do skupiny toponym. Pro překlad bylo užito v prvním případě *ortografické adaptace*, tzv. *transferencia*

---

⁵⁵ Martín B. FISHER: Plaza postdamer – ida y vuelta. Topónimos alemanes en la prensa española, in: Sonia Bravo Ultera (coord.), Rosario García López (coord.), in: Estudios de traducción: Problemas y Perspectivas 1{487} ed. Las Palmas de Gran Canaria: Universidad de Las Palmas de Gran Canaria, Servicio de Publicaciones, 2006, s. 227 – 241.

⁵⁶ Paco NADAL, 2014. El río travieso. *El viajero* [online]. Madrid: El país, [9. 4. 2016]. Dostupné z: http://elviajero.elpais.com/elviajero/2014/11/06/actualidad/1415283530_831678.html.

(*préstamo*) a podle ortografických pravidel se napíše obě slova s velkým písmenem. V druhém případě se jedná o *kalk*.

- **“*Es hora de deambular por las calles que rodean Svornosti Namesti.*”**
  - *Je čas procházet se po ulicích, které obklopují náměstí Svornosti.*

Opět se jedná o toponymum, které se překládá ortografickou adaptací (*transferencia/préstamo*). Autor článku se však dopustil chyby při přepisu slov a prohodil pořadí slov.

- **„*El pueblo está construido sobre una roca rodeada por el meandro del Moldava (...).*“**
  - *Město je vybudováno na skále, kterou obtéká meandr řeky Vltavy.*

Vltava je vlastní jméno, které se řadí do skupiny hydronym. Toto pojmenování má ve španělštině svůj vlastní tvar a jedná se o *kalk*.

- **“*Es hora de cruzar el río por Lazebnický Most, el puente de madera sobre el Moldava (...).*”**
  - *Je čas přejít řeku přes Lazebnický most, kamenný most nad řekou Vltava (...).*

Zde se jedná o toponymum, které se dále řadí do skupiny oikonym. Při překladu bylo užito ortografické adaptace (*transferencia/préstamo*). Autor článku napsal obě jména s velkým počátečním písmenem, protože se jedná o toponymum. Podle pravidel českého pravopisu se velké písmeno napíše jen u prvního jména.

- **“*Era el corredor por el que los Rosenberg, la primera familia feudal, la que construyó el castillo (...).*”**
  - *Byl to koridor, přes který Rožmberkové, první feudální rodina, vybudovali hrad (...).*

Zvýrazněné jméno je atroponymum. Jedná se o překladatelský postup *transferencia/préstamo*, vlastní jméno se přizpůsobilo ortografickým normám španělštiny.

- **“Lo preparan muy bien en U Dwau Maryí (...).”**
- *Dobře ho připravují U Dwau Maryí (...).*

Jedná se o chrématonymum a vlastní jméno se nepřekládá, jedná se tedy o výpůjčku (*préstamo*).

- **“(...) escuchando en el ipod, por ejemplo, el Moldava, del compositor checo Bedrich Smetana (...).”**
- *poslouchajíc na ipodu, například Vltavu od skladatele Bedřicha Smetany.*

V tomto úryvku jsme se zaměřili na atoponymum. Pro překlad bylo využito ortografického přepisu do španělštiny a jedná se o výpůjčku (*préstamo*).

2. “La ciudad con nombre de cerveza”⁵⁷

Další článek, ve kterém jsme vyhledávali vlastní jména, o rozsahu 1150 slov, pojednává o Plzni.

- **„Y un consejo: si se es alérgico a la cerveza, mejor no ir a Pilsen (...).“**
- *A jedna rada: pokud jste alergičtí na pivo, lepší do Plzně nejezdit (...).*

Vlastní jméno *Plzeň* je toponymum a do španělštiny se překládá pomocí *kalkování*.

- **„Además, para alojarse, al lado de la estación hay un excelente hotel, el Angelo, con vistas a la monumental fábrica de cerveza Pilsner Urquell (...).“**
- *Dále, pro ubytování, vedle nádraží, se nachází vynikající hotel Angelo s výhledy na velkou továrnu na pivo Pilsner Urquell (...).*

Hotel Angelo se nepřeložil a jedná se o chrématonymum. *Pilsner Urquell* je taktéž chrématonymum a toto jméno neprošlo žádnou změnou. V obou případech se jedná o výpůjčku (*préstamo*).

⁵⁷ Andrés CAMPOS, 2014. La Ciudad con nombre de cerveza. *El viajero* [online]. Madrid: El país, [9. 4. 2016]. Dostupné z: http://elviajero.elpais.com/elviajero/2014/05/23/actualidad/1400860767_371793.html.

- „*Cebada de Bohemia, aromático lúpulo de Zatec y agua blanda del acuífero de Pilsen.*“

- *Český ječmen, žatecký chmel a měkká voda z Plzně.*

Toponymum Čechy se překládá *kalkem* (*Bohemia*) a druhé toponymum je přeloženo pomocí ortografické adaptace jména *Žatec* – *Zatec* a jedná se o *výpůjčku* (*préstamo*).

- „*Hay un moderno centro de visitantes y un restaurante de platos tradicionales checos, Na Spilce.*“

- *K dispozici je moderní zákaznické centrum a tradiční česká restaurace Na Spilce.*

Na Spilce je vlastní jméno, které označuje restauraci, tudíž toto jméno patří do skupiny chrématonym. Vlastní jméno se nepřeložilo, je to *výpůjčka* (*préstamo*).

- „*Otra visita obligada y gustosa es el Museo de la Cerveza, que se encuentra en una casa del siglo XV, a 200 metros de la bonita plaza Mayor, y está conectado con la taberna típica Na Parkánu (...).*“

- *Další povinnou a příjemnou návštěvou, je Pivovarské muzeum, které se nachází v domě z 15. století, 200 metrů od náměstí, a je spojena s pivnicí Na Parkánu (...).*

V obou případech se jedná o chrématonyma. V prvním případě pro překlad bylo užito *kalkování*. U druhého jména jsme neužili žádného překladatelského postupu, tedy se jedná o *výpůjčku* (*préstamo*).

- „*Desde el museo se accede también al Pilsen Subterráneo, un laberinto de 20 kilómetros excavado desde el siglo XIV (...).*“

- *Z muzea se také vstoupí do Plzeňského podzemí, 20 kilometrového labyrintu vykopaného v 16. století.*

V tomto případě se opět jedná o toponymum a při překladu bylo užito *kalkování*.

- „(...) *la gran noria de la Torre del Agua, que subía la necesaria para alimentar las fuentes de la plaza Mayor.*“
  - Největší čerpadlo Vodárenské věži, kterou proudí dodávka (vody) pro kašny na náměstí.

Vlastní jméno se řadí do skupiny toponym a při překladu se užilo *kalkování*.

- „*Para quemar la cerveza degustada en las anteriores visitas (un litro, como mínimo) podemos trepar a la torre de la catedral gótica de San Bartolomé (...).*“
  - Pro spálení (kalorii) z ochutnávání piva z předchozích prohlídek (minimálně jednoho litru), můžeme vyšplhat na věž gotické katedrály sv. Bartoloměje.

Katedrála sv. Bartoloměje – *catedral de San Bartolomé* je toponymum, a stejně jako v předchozích případech bylo užito *kalkování*.

- „(..)en la plaza Mayor (oficialmente, de la República), seguir subiendo escaleras dentro del hermoso ayuntamiento renacentista.“
  - Na Náměstí (oficiálně Náměstí Republiky), stále stoupajíc po schodech do nádherné renesanční radnice.

Oficiální název zní Náměstí Republiky a autor užil zkráceného označení tohoto toponyma. Při překladu bylo užito *substituce* s tím, že autor do závorky jméno blíže specifikoval, tudíž užil překladu *ampliación*. (Občané Plzně běžně užívají zkráceného názvu, protože je to největší náměstí z města a dle mého názoru z tohoto poznatku vycházel i autor článku, ze kterého čerpám – pozn. autora).

- „*También es buena idea dar un garbeo por el anillo verde, el cinturón ajardinado que rodea la ciudad antigua, visitando de paso la Sinagoga Mayor, que es la tercera más grande del mundo, y el Museo de Bohemia Occidental, un palacio decimonónico lleno de curiosas colecciones de armas, bichos y antigüedades.*“

- *Také je dobrý nápad dát procházku po zeleném okruhu, parkově upravená zóna, která se obtáčí kolem starého města, a navštívit Velkou synagogu, která je třetí největší na světě a Západočeské muzeum, palác z devatenáctého století plný sbírkami nejrůznějších zbraní a starožitností.*

Velká synagoga – *Sinagoga Mayor* je toponymu přeložené *kalkováním*. U druhého jména bylo taktéž užito tohoto překladatelského postupu, ale jedná se o chrématonymu.

- **„*Si se viaja con niños, hay tres sitios idóneos para ellos: el Museo de Títeres, el de los Fantasmas y Techmania.”***
  - *Jestliže se cestuje s dětmi, jsou tři ideální místa pro ně: Muzeum loutek, Muzeum strašidel a Techmania.*

Všechna tři analyzovaná vlastní jména se označují za chrématonyma. *Museo de Títeres* – Muzeum loutek bylo přeloženo *kalkováním*. *Fantasma*s – Muzeum strašidel autor přeložil taktéž *kalkováním*, ale jméno zkrátil na jedno slovo a poslední chrématonymum přeloženo nebylo, tedy zůstalo ve svém původním tvaru. Jedná o *výpůjčku (préstamo)*.

- **„*(...) la antigua factoría de Skoda, donde en su día se fabricaron los famosos tanques Panzer (...)*.”**
  - *(...) stará továrna Škoda, kde se vyráběly známé tanky Panzer.*

Název továrny Škoda je označováno za chrématonymum a překladatelským postupem *transferencia (préstamo)* se jméno přeložilo do španělštiny. Zároveň bylo užito ortografické adaptace.

- **„*(...) se recuerda en el museo Patton Memorial y en las Fiestas de la Liberación, que se celebran del 2 al 6 de dicho mes con mucho desfile, mucho jazz y, claro, mucha cerveza.*”**
  - *(...) připomíná se v muzeu Patton Memorial a na Slavnosti svobody, které se slaví od 2. do 6. tohoto měsíce (květen – pozn. autora) s mnoha průvody, jazzem a samozřejmě pivem.*

První analyzované jméno je chrématonymum a nebylo u něj užito žádného překladatelského postupu, jedná se *výpůjčku (préstamo)*. Druhé jméno taktéž označujeme za chrématonymum a pro překlad bylo užito *kalkování*.

- **„*El público de gustos más clásicos hará bien en consultar la cartelera del Gran Teatro.“***
  - *Publikum s více klasickými zálibami udělají dobře, když se podívají na program Velkého divadla (Divadlo J. K. Tyla – pozn. autora).*

Stejně jako u případu Náměstí Republiky, autor užil neoficiálního názvu divadla, které je Divadlo J. K. Tyla. Jméno bylo přeloženo *kalkováním* a jedná se o chrématonymum.

- **„*Pura tradición se respira y se cena en U Salzmannu, restaurante que abre desde 1637 en la calle Prazská.“***
  - *Opravdová tradice vyznačuje U Salzmannů, restaurace, která má otevřeno od roku 1637 v Pražské ulici.*

Restaurace U Salzmannů je chrématonymum a jedná se překlad tzv. *préstamo* s ortografickou adaptací jména. U druhého analyzovaného jména se hovoříme taktéž o *výpůjčku (préstamo)*, ale jméno je označováno na toponymum.

3. „14 pistas y una ‘pilsen’ en Praga“⁵⁸

Následující článek pojednává o Praze a památkách, které se doporučují návštěvníkům hlavního města ČR, navštívit. Článek obsahuje 2139 slov.

- **“*Desde hace 25 años, Praga compite en la primera división de los destinos viajeros europeos (...)*”**
  - *Posledních 25 let, Praha soutěží v žebříčku navštěvovaných evropských destinací (...).*

Praha, španělsky *Praga*, je toponymum, které má ve španělštině svůj vlastní užívaný tvar, tedy se jedná o *kalk*.

---

⁵⁸ LONELY PLANET, 2015. 14 postas y una „pilsen“ en Praga. *El viajero* [online]. Madrid: El país, [9. 4. 2016]. Dostupné z: http://elviajero.elpais.com/elviajero/2015/04/28/actualidad/1430251352_659075.html.

- **“Comenzamos por lo clásico; lo que ningún turista, viajero o visitante de paso deja de ver en Praga: el Puente de Carlos.”**
  - *Začínáme tím klasickým: žádný turista, cestovatel nebo návštěvník nesmí v Praze nevidět Karlův most.*

Zde se jedná o toponymum, u kterého bylo užito překladatelského postupu **kalkování**.

- **“Vista del castillo de Hradcany y la catedral de San Vito, en Praga.”**
  - *Pohled na hrad Hradčany a katedrálu sv. Víta v Praze.*

V obou případech se jedná o toponyma. Vlastní jména byla přeložena překladatelským postupem *kalkováním*.

- **“(…) como el asesinato de san Wenceslao y la Segunda Defenestración de Praga.”**
  - *(…) jako vražda sv. Václava a druhá pražská defenestrace.*

V tomto případě je analyzovaným jménem toponymum. Při překladu bylo užito *kalkování*.

- **“(…) en la plaza Hradcany, donde se produce el cambio de guardia (vestida con los uniformes que el presidente y exdramaturgo Vaclav Havel encargó al diseñador de vestuario de la película Amadeus).”**
  - *(…) na Hradčanské náměstí, kde se odehrává střídání stráží (oblečena v uniformách, které prezident a bývalý dramaturg Václav Havel objednal u kostimérního výtvarníka z filmu Amadeus).*

Hradčanské náměstí – *la plaza Hradcany* je toponymum, u kterého se docílilo překladu pomocí *substitute*, a to u slova “náměstí” a vlastní jméno Hradčany je *výpůjčkou (préstamo)*. Antroponymum Václav Havel je taktéž *výpůjčkou (préstamo)*.

- “*El segundo es el Callejón del Oro, una callejuela empedrada y flanqueada por pequeñas y coloridas casitas.*”
  - Druhým je Zlatá ulička, úzká ulička dlážděná a lemována malými a barevnými domečky.

Analyzované jméno se řadí do skupiny toponym a bylo užito *kalkování*.

- “*La tercera clave es el antiguo Palacio Real, con una impresionante bóveda gótica del Salón Vladislav, bajo la cual prestan juramento los presidentes de la República Checa.*”
  - Třetím klíčovým (místem – pozn. autora), je Starý královský palác s působivou gotickou klenbou Vladislavského sálu, pod kterou prezidenti České republiky skládají přísahu.

První analyzované jméno je toponymum a při překladu se užilo *kalkování*. Druhé toponymum (Vladislavský sál) je kombinací dvou překladů, a to *kalkem* ve slově “sál” – *Salón* a výpůjčkou – *Vladislav*.

- “*Y, por último, el Palacio Rosermberg, renacentista, que la emperatriz María Teresa transformó en una Residencia de Damas Nobles.*”
  - A nakonec, Rožmberský palác, který renezanční umělkyně a panovnice Marie Terezie přeměnila na Ústav šlechtičen.

První jméno je toponymum, které se přeložilo *substitucí*. V druhém případě se jedná o antroponymum, u kterého se užilo překladatelského postupu *transferencia*. Poslední analyzované jméno v tomto úryvku, je opět toponymum, které se přeložilo *kalkem*.

- “*La ciudad que acogió a Smetana, Dvorak y Janecek, y vio conciertos de Wolfgan Amadeus Mozart, cuenta con dos grandes festivales de música clásica anuales (Primavera de Praga y Cuerdas de Otoño) (...)*”
  - Město, které vívalo Smetanu, Dvořáka a Janečka a vidělo koncerty Wolfganga Amadea Mozarta, čítá dva každoroční velké festivaly klasické muziky (Pražské jaro a Struny podzimu) (...).

Všechna první čtyři jména jsou antroponyma a jedná se o *výpůjčky (préstamos)*. Jména uvedená v závorkách, jsou názvy kulturních událostí, které se řadí do skupiny chrématonym. Při překladu těchto jmen bylo užito *kalkování*.

- **“*Para escuchar ópera, el mejor escenario es el Teatro Nacional, para un concierto de música clásica, el Rudolfinum (...).*”**
  - *Pro poslech opery, je nejlepším jevištěm Národní divadlo, pro koncert klasické muziky Rudolfinum.*

Národní divadlo je chrématonymum, které se přeložilo *kalkem*. Druhé jméno je také chrématonymum, ale při překladu nedošlo k žádné změně, tedy se jedná o *výpůjčku (préstamo)*.

- **“*Una de las fachadas más llamativas es la de la Iglesia de Nuestra Señora de Tyn (...).*”**
  - *Jedna z nejvýraznějších fasád náleží Kostelu Matky Boží před Týnem.*

Analyzované jméno je toponymum, které se přeložilo *kalkem*.

- **“*Otra es la de la Iglesia de San Nicolás, un bello monasterio barroco que actualmente es un recinto para conciertos de música clásica.*”**
  - *Další (fasádou) je Kostel sv. Mikuláše, nádherný barokní klášter, který aktuálně slouží jako prostor pro koncerty klasické hudby.*

V tomto případě jde opět o *kalkování* toponyma.

- **“*Casa de la Madona negra, en Praga, que alberga el museo del Cubismo Checo.*”**
  - *Dům U Černé Matky Boží v Praze, která je zároveň Muzeem českého kubismu.*

V prvním případě jde o toponymum, které bylo přeloženo *substitucí*. Ve druhé situaci se jedná o chrématonymum u kterého bylo užito postupu *kalkování*.

- **“En el centro (Stare Mesto), las calles Kaprova, Dlouhá y Kosí delimitan lo que queda de Josefov, en otros tiempos, el floreciente gueto de Praga.”**
  - *V centru (Staré Město), ulice Kaprova, Dlouhá a Kosí ohraničují to, co zbývá z Josefova, v jiných časech, prosperující pražské gheto.*

Všechna analyzovaná jména v tomto úryvku jsou toponyma a bylo u nich užito *transferencie (présmato)* s ortografickou adaptací do španělštiny.

- **“(…) la figura del rabino Loew, que creó el golem en el siglo XVI, hasta la persecución nazi.”**
  - *Postava rabi Léva, která stvořila golema v 16. století, do nacistické perzekuce.*

Antoponymum a jedná se o *kalk*.

- **“Edificio Veletržní Palác, en Praga, sede de la Galería Nacional.”**
  - *Budova Veletržního paláce v Praze, sídlo Národní galerie.*

Veletržní palác je toponymum, u kterého bylo užito *transferencie*. Druhé jméno je chrématonymum, u kterého bylo užito překladatelský postupu *kalkování*.

- **“Los praguenses finalmente se han percatado del potencial de la ribera del Moldava, sobre todo en Náplavka, en Nove Mesto.”**
  - *Pražáci si nakonec uvědomili potenciál břehu řeky Vltavy, zejména Náplavky na Novém Městě.*

V obou případech se jedná o toponyma, která se přeložila *transefencii*.

- **“Museo Kampa de arte contemporáneo, en la isla de Kampa, en Praga.”**
  - *Muzeum Kampa současného umění, na ostrově Kampa v Praze.*

V prvním případě se jedná o chrématonymum, které bylo přeloženo *kalkem*. Ve druhé situaci hovoříme o toponymum, které se nepřeložilo. Jedná se proto o *výpůjčku (préstamo)*.

- **“Durante unas pocas décadas del siglo XI, Vysehrad (castillo en las alturas) fue la fortaleza de la capital checa.”**
  - *Během něholika málo dekád v 11. století, byl Vyšehrad (hrad s věžemi) hlavní českou pevností.*

Vyšehrad je toponymum, které bylo přeloženo pomocí *transferencie* (*préstamo*).

- **“Fábrica de cerveza Pivovary Staropramen, en el barrio industrial de Smíchov, en Praga.”**
  - *Továrna na pivo Pivovary Staropramen v průmyslové čtvrti Smíchov, v Praze.*

V prvním případě se jedná o chrématonymum, u kterého nebylo užito žádného překladu. Můžeme tedy hovořit o *výpůjčce* (*préstamo*) a v druhém případě jde o toponymum, které je také *výpůjčkou*.

4. „Brno, una sorpresa checa“⁵⁹

Jména z následující článku mají spojitost s největším městem Moravy, Brnem. Zmíněný článek obsahuje 1824 slov.

- **“Brno, la segunda ciudad de Chequia, capital del sur de Moravia, una región de abundantes viñedos y suaves canciones populares.”**
  - *Brno, druhé město Čech, hlavní město Moravy, bohatých vinic a lidových písní.*

V tomto úryvku jsou analyzovaná jména toponyma. První toponymum (Brno) je *výpůjčka* (*préstamo*), u druhého (Čechy), bylo užito překladatelského postupu *kalkování* u posledního toponyma (Morava), jde o *výpůjčku*.

- **„(...) gótico castillo de Spilberk, construido sobre la montaña (...)”**

---

⁵⁹ Ignacio DEL VALLE, 2015. Brno, una sorpresa checa. *El viajero* [online]. Madrid: El país, [9. 4. 2016]. Dostupné z: http://elpais.com/diario/2005/07/09/viajero/1120943293_850215.html.

- (...) *gotický hrad Špilberk, vybudovaný na skále (...).*

Zde se opět jedná o toponymum, u kterého bylo užito *transferencie (préstamo)* s ortografickou adaptací do španělštiny.

- “(...) *esta vez hacia la Dominikánske Námesi o plaza de los Dominicos, en la que damos con el antiguo monasterio de la orden remozado como Ayuntamiento (...)*”
  - (...) *tentokrát na Dominikánské náměstí nebo náměstí Dominikánů, se starým klášteřem předělaným na radnici (...).*

V obou případech analyzovaných jmen hovoříme o toponymech. Jedná se o dvě označení pro jeden objekt, a to Dominikánské náměstí v Brně. U prvního jména se autor článku dopustil ortografické chyby, kde místo náměstí napsal “*Námesi*”, a to i s velkým písmenem, ačkoliv v českém jazyce se píše s malým. U prvního případu se jedná o *výpůjčku (préstamo)* a u druhého o *kalk*.

- “*No muy lejos, tras dos revueltas de la ciudad vieja, nos plantamos frente a la catedral de San Pedro y San Pablo, un prodigio lírico de piedra y fe (...)*”
  - *Ne moc daleko, po dvou odbočení ze Starého Města, se nacházíme se naproti katedrále sv. Petra a sv. Pavla.*

Analyzované jméno je toponymum, které bylo *substituováno* odpovídajícím výrazem ve španělštině.

- “*Uno de los puntos calientes de la ciudad, el viejo mercado de las flores, Zelný Trh, nos atrae con ese bullicio propio de los pequeños pueblos de Europa (...).*”
  - *Ježdím z míst města, kde to žije, je starý květinářský trh, Zelný trh, tento rámusnás přitahuje k malým městům Evropy.*

První jméno je chrématonymu, které nebylo nijak přeloženo. Jedná se tedy *výpůjčku (préstamo)*. V druhém případě hovoříme o toponymu, které má ve španělštině svůj tvar, tudíž se jde o *kalk*.

- **“*Hacemos un alto en el museo moravo, Moravské Muzeum, sito en la misma plaza (...)”***
  - *Udělámse si zastávku v moravském muzeu, Moravské muzeum (celý název Moravské zemské muzeum – pozn. autora), nacházejícím se na stejném náměstí.*

Zde se jedná o chrématonymum a výpůjčku (*préstamo*).

- **“*Al otro lado del Reduta, por la Radnická, nos espera el Ayuntamiento Viejo, una construcción gótico-tardía en cuyo vestíbulo nos encontramos con el Dragón de Brno (...)”***
  - *Na druhé straně od Reduty (Divadlo Reduta – pozn. autora), ulicí Radnická, náš čeká Stará radnice, pozdně gotická stavba, v jejímž vestibulu se potkáme s Brněnským drakem (...).*

Reduta je zkrácený název od oficiálního pojmenování Divadlo reduta a jedná se o toponymum. Autor užil zkráceného výrazu, který nepřekládá a jméno zůstalo ve tvaru, v jakém se užívá v češtině. Je řeč o výpůjčce (*préstamo*) Ulice Radnická je taktéž toponymum a výpůjčka. U toponyma označující náměstí, se jedná o překladatelský postup *kalk*. Posledním analyzovaným jménem v úryvku je antroponymum a bylo užito *kalkování*.

- **“*En dirección opuesta, la calle Minoristská nos pasea ante la iglesia minorita de San Juan y la más pequeña de Loreto, y la transversal, Orlí, nos conduce a Menínská Brána, los restos de una muralla que rodeaba la ciudad.”***
  - *Opačnou stranou, ulice Minoristská nás dovede před minoritksý Kostel sv. Jana Křtitele a Jana Evangelisty a menší Loreta a příčná Orlí (zde jsou na mysli ulice – pozn. autora) nás dovedou k Měnínské bráně, ke zbytkům hradeb, které obklopovaly město.*

Všechna analyzovaná jména jsou toponyma, u kterých bylo užito rozdílných překladů. U názvů ulic nedošlo k žádné změně, tudíž se jedná o výpůjčky. Minoritský Kostel sv. Jana Křtitele a Jana Evangelisty bylo zkráceno na “*la iglesia minorita de San Juan*” a

pro překlad se užil postup *kalkování*. Poslední toponymum (Měnínská brána) je *výpůjčka*, u které bylo užito ortografické adaptace do španělštiny.

5. „El alma cervecera de Ceské Budejovice⁶⁰”

Následující článek pojednává o Českých Budějovicích.

- **“*Ceské Budejovice* tenía entonces el nombre alemán de *Budweis*, que daría origen al de esa cerveza *Budweiser* que parece el colmo de lo norteamericano.”**
  - *České Budějovice* tedy mají jméno z němčiny, *Budweis*, která dala vznik jménu piva *Budweiser*, které patří severoamerickému vrcholu.

Analyzovaným jménem je toponymum, které je *výpůjčkou* (*préstamo*) a u něj ortografické adaptace.

- **“*El caso es que fue el rey Premysl Otakar II* quien la fundó en 1256, y que en la actualidad es la capital administrativa de *Bohemia del Sur*, en la República Checa.”**
  - *Přemysl Otakar II* založil roku 1256 město, které je v současné době administrativní hlavní město *Jižních Čech* v České republice.

U prvního jména se jedná o *atroponymum*, u kterého bylo užito překladatelkého postpu *transferencia* (*préstamo*). U druhého jména hovoříme o toponymu, kde jsme užili postpu *kalkování*.

- **“*Construida en la confluencia de los ríos Uldava y Malse*, que la aíslan por un lado, varios puentes, entre ellos el de *Oro* y el de *Hierro*, permiten cruzarlos para acceder a la parte menos antigua.”**
  - *Vybudovaná na soutoku dvou řek, Vltavy a Malše*, které ji (město) z jedné strany izolují, mnoho mostů, mezi nimi *Zlatý* a *Železný*, umožňují v přístupu do méně staré části města.

---

⁶⁰ José María MERINO, 2008. El alma cervecera de Ceske Budejovice.. *El viajero* [online]. Madrid: El país, [9. 4. 2016]. Dostupné z: http://elpais.com/diario/2008/06/28/viajero/1214687307_850215.html.

První dvě jména se řadí do skupiny hydronym, která je podskupinou toponym. V obou případech se jedná o *výpůčky*, avšak autor článku zde špatně užil jméno, které má označovat Vltavu. Ve španělštině mám tato řeka vlastní tvar, a to “*Moldava*” a jedná se o kalk. V případě druhé řeky (Malše) autor užil ortografické adaptace. U názvu mostů, která jsou toponyma, došlo ke *kalkování*.

- **“*En el centro de la plaza hay una fuente monumental dedicada a Sansón.*”**
  - *V centru náměstí je monumentální fontána věnovaná **Samsonovi**.*

Zde se jedná o toponymum, u kterého se užilo překladatelského postupu *transferencia (préstamo)* spolu s ortografickým přepisem do španělštiny.

- **“*Por una de las esquinas de la plaza accedemos a la catedral de San Nicolás, un enorme edificio barroco que sustituyó a la catedral gótica (...)*”**
  - *Za jedním rohem náměstí vstoupíme ke Katedrále sv. Mikuláše, obrovská barokní budova, která nahradila gotickou katedrálu (...).*

Analyzované jméno je toponymum a pro překlad bylo užito *kalkování* do cílového jazyka.

“*Al lado de este edificio se alza la torre Negra, construida a finales del siglo XVI.*”

- *Naproti této budově se tyčí Černá věž, vybudována na konci 16. století.*

Černá věž je toponymum, které bylo přeloženo *kalkem*.

- **“*La calle de obligado recorrido es Panská, junto a los restos de lo que fue la antigua fortificación (...).*”**
  - *Povinnou ulicí, kterou se musí projít je Panská, kde jsou zbytky starého opevnění.*

U výše uvedeného toponyma nebylo užito žádného překladatelského postupu, jedná se tedy o *výpůjčku (préstamo)*.

6. „Plazas y castillos en Bohemia del Sur⁶¹“

Poslední článek, ve kterém jsme vyhledávali vlastní jména, je o místech, která se doporučují navštívit na jihu Čech. Rozsah článku je 2349 slov.

- **“(…) al oeste se hallan las famosas ciudades de Marianské Lázně y Karlovy Vary (…)”**
  - *Na západu se nachází proslulá města Mariánské Lázně a Karlovy Vary (…).*

V obou případech se jedná o *výpůjčky* toponym, u kterých se užilo ortografického přepisu.

- **“(…) al este se despliegan la región de Kromeriz y los viñedos de Moravia (…)”**
  - *Na východu se nachází región Kroměříž a vinice z Moravy.*

Analyzovanými jmény jsou toponyma, kdy v prvním případě jde o *výpůjčku*, kde se opět užilo ortografické adaptace a ve druhém případě hovoříme o překladatelském postupu *kalkování*.

- **“El castillo de Orlik, de estilo neogótico, se agarra sobre una roca a 60 metros por encima del cauce del río Moldava.”**
  - *Zámek Orlik, neogotického slohu, se tyčí ve výšce 60 metrů nad řekou Vltava.*

V tomto analyzovaném úryvku jde o toponymum a pro překlad bylo zvoleno postupu *kalkování*.

- **“El paisaje está recorrido por canales, ríos, embalses, lagos, y dominado por las cuatro grandes torres de la central térmica de Temelín (…)”**
  - *Krajina protékají kanály řeky, vodní nádrže, jezera a tomu vše dominují čtyři velké komíny jaderné továrny Temelín.*

Zde se jedná o *výpůjčku* (*préstamo*) toponyma a následně jeho ortografickým přepisem do španělštiny.

---

⁶¹ Ignacio VIDAL-FOLCH, 2005. Plazas y castillos en Bohemia del Sur. *El viajero* [online]. Madrid: El país, [9. 4. 2016]. Dostupné z: http://elpais.com/diario/2005/04/30/viajero/1114894626_850215.html.

- ***“En el centro no pueden faltar los elementos barrocos de la fuente pública, rematada con alguna figura mítica, de Neptuno o de Hércules (...)”***
  - *V centru nemůže chybět veřejná kašna s barokními prvky, zobrazující nějakou mýtickou postavu, jako je Neptun nebo Herkules (...)*

Výše zmíněná jména jsou výpůjčky atoponym, u kterých se užilo ortografických adaptací.

- ***“A algunos les parecerá que tiene más encanto la anchurosa, larga y desgarbada plaza de Telc, que es más bien una rambla, y a otros la de Trebon, más angosta y ligeramente empinada; otros preferirán la reducida, coqueta, plaza Svornosti de la aldea de Cesky Krumlov (...)”***
  - *Některým se zdá, že je hezčí širší, větší a nevzhledné náměstí v Telči, které je spíše promenádou a druhým se líbí náměstí v Třeboni, které je užší a méně strmé a jiná preferují menší a koketní náměstí Svornosti v Českém Krumlově.*

Města Telč a Třeboň jsou toponyma a stejně jako v předchozích případech se jedná o výpůjčky s ortografickým přepisem do španělského jazyka. Náměstí Svornosti je toponymum a pro překlad bylo užito postupu *kalkování*.

- ***“Hay tantos castillos -el romántico (recién pintado de color hueso, pero en tiempos fue rosa) de Hluboká nad Vltavou, que se alza sobre el estanque de Bezdrev; las ruinas del de Stamberk; el de Rozmberk nad Vltava, el de Telc, el de Orlik (...)”***
  - *“Existuje tolik hradů – romantická (nedávno natřená bílou barvou, ale předtím byla růžová) Hluboká nad Vltavou, která se tyčí na břehu rybníka Bezdrev, zříceniny Štemberk, Rožmberk nad Vltavou, Telč, Orlík (...).*

Všechna výše uvedená jména jsou toponyma a jedná se o výpůjčky (*préstamos*). Za pozornost stojí jméno řeky Vltavy, která se objevila u dvou vybraných názvů. V případě užití jména v názvu *Hluboká nad Vltavou* nedošlo k žádné změně. Ovšem v druhém případě *Rozmberk nad Vltava*, autor článku užil jiného tvaru jména i přesto, že se v obou případech řeka Vltava píše stejně.

Seznam analyzovaných jmen

Pro přehlednost jsou v následujících tabulkách uvedena všechna analyzovaná jména spolu s českým překladem. Jsou rozdělena do tabulek podle toho, zda se jedná o toponymum, atroponymum či chrématonymum. U každého jména je uvedeno datum, které značí z jakého článku bylo jméno vzato.

1. Toponyma

Španělsky	Česky	Článek
Cesky Krumlov	Český Krumlov	EV 06/11/2014
La República Checa	Česká republika	EV 06/11/2014
Svornosti Namesti	náměstí Svornosti	EV 06/11/2014
Lazebnický Most	Lazebnický most	EV 06/11/2014
Moldava	Vltava	EV 06/11/2014
Pilsen	Plzeň	EV 27/05/2014
Bohemia	Čechy	EV 27/05/2014
Zatec	Žatec	EV 27/05/2014
Pilsen Subterráneo	Plzeňské podzemí	EV 27/05/2014
Torre del Agua	Vodárenská věž	EV 27/05/2014
catedral gótica de San Bartolomé	gotická katedrála sv. Bartoloměje	EV 27/05/2014
plaza Mayor	Náměstí (Republiky)	EV 27/05/2014
Sinagoga Mayor	Velká synagoga	EV 27/05/2014
Pražská	Pražská	EV 27/05/2014
Praga	Praha	EV 30/04/2015

el Puente de Carlos	Karlův most	EV 30/04/2015
Hradany	Hradčany	EV 30/04/2015
(la catedral de) San Vito	(katedrála) sv. Víta	EV 30/04/2015
el Callejón del Oro	Zlatá ulička	EV 30/04/2015
Palacio Real	Královský palác	EV 30/04/2015
Salón Vladislav	Vladislavský sál	EV 30/04/2015
Palacio Rosermberg	Rožmberský palác	EV 30/04/2015
Residencia de Damas Nobles	Ústav šlechticů	EV 30/04/2015
Iglesia de Nuestra Señora de Tyn	kostel Matky Boží před Týnem	EV 30/04/2015
Iglesia de San Nicolás	kostel sv. Mikuláše	EV 30/04/2015
Casa de la Madona negra	Dům u Černé Matky Boží	EV 30/04/2015
Stare Mesto	Staré Město	EV 30/04/2015
Kaprova	Kaprova	EV 30/04/2015
Dlouhá	Dlouhá	EV 30/04/2015
Kosí	Kosí	EV 30/04/2015
Josefov	Josefov	EV 30/04/2015
Veletrzní palac	Veletržní palác	EV 30/04/2015
Náplavka	Náplavka	EV 30/04/2015
Nove Mesto	Nové Město	EV 30/04/2015
Kampa	Kampa	EV 30/04/2015
Vysehrad	Vyšehrad	EV 30/04/2015

Brno	Brno	EV 09/07/2005
Chequia	Čechy	EV 09/07/2005
Moravia	Morava	EV 09/07/2005
Spilberk	Špilberk	EV 09/07/2005
Dominikánské Námesi	Dominikánské náměstí	EV 09/07/2005
plaza de los Dominicios	náměstí Domikánů	EV 09/07/2005
catedral de San Pedro y San Pablo	katedrála sv. Petra a sv. Pavla	EV 09/07/2005
Europa	Evropa	EV 09/07/2005
Radnická	Radnická	EV 09/07/2005
Ayuntamiento Viejo	Stará radnice	EV 09/07/2005
Minoristská	Minoristská	EV 09/07/2005
iglesia minorita de San Juan	minoritský Kostel sv. Jana Křtitele a Jana Evangelisty	EV 09/07/2005
Loreto	Loreta	EV 09/07/2005
Orlí	Orlí	EV 09/07/2005
Menínská Brána	Měnínská brána	EV 09/07/2005
Ceske Budejovice	České Budějovice	EV 28/06/2008
Bohemia del Sur	Jižní Čechy	EV 28/06/2008
(puente) de Oro	Zlatý (most)	EV 28/06/2008
(puente) de Hierro	Železný (most)	EV 28/06/2008
La catedral de San Nicolás	Katedrála sv. Mikuláše	EV 28/06/2008
la torre Negra	Černá věž	EV 28/06/2008

Panská	Panská	EV 28/06/2008
Uldava	Vltava	EV 28/06/2008
Malse	Malše	EV 28/06/2008
Marianské Lazné	Mariánské Lázně	EV 30/04/2005
Karlovy Vary	Karlovy Vary	EV 30/04/2005
Kromeriz	Kroměříž	EV 30/04/2005
Moravia	Morava	EV 30/04/2005
el castillo de Orlik	Zámek Orlík	EV 30/04/2005
Temelin	Temelín	EV 30/04/2005
Telc	Telč	EV 30/04/2005
Trebon	Třeboň	EV 30/04/2005
plaza Svornosti	náměstí Svornosti	EV 30/04/2005
Hluboká nad Vltavou	Hluboká nad Vltavou	EV 30/04/2005
Bezdrov	Bezdrov	EV 30/04/2005
Stamberk	Štamberk	EV 30/04/2005
Rozmberk nad Vltava	Rožmberk nad Vltavou	EV 30/04/2005

Tab.1. rozdělení toponym – vlastní zpracování

2. Antroponyma

Španělsky	Česky	Článek
Rosenberg	Rožmberk	EV 06/11/2014
Bedrich Smetana	Bedřich Smetana	EV 06/11/2014
san Wenceslao	sv. Václav	EV 30/04/2015

Vaclav Havel	Václav Havel	EV 30/04/2015
Amadeus	Amadeus	EV 30/04/2015
María Teresa	Marie Terezie	EV 30/04/2015
Smetana	(Bedřich) Smetana	EV 30/04/2015
Dvorak	(Antonín) Dvořák	EV 30/04/2015
Janecek	(Karel) Janeček	EV 30/04/2015
Wolfgan Amadeus Mozart	Wolfgang Amadeus Mozart	EV 30/04/2015
el rabino Loew	Rabi Léw	EV 30/04/2015
Dragón de Brno	Brněnský drak	EV 09/07/2005
Premysl Otokar II	Přemysl Otakar II	EV 28/06/2008
Sansón	Samson	EV 28/06/2008
Neptuno	Neptum	EV 30/04/2005
Hércules	Herkules	EV 30/04/2005

Tab. 2. Rozdělení antroponym – vlastní zpracování

3. Chrématonyma

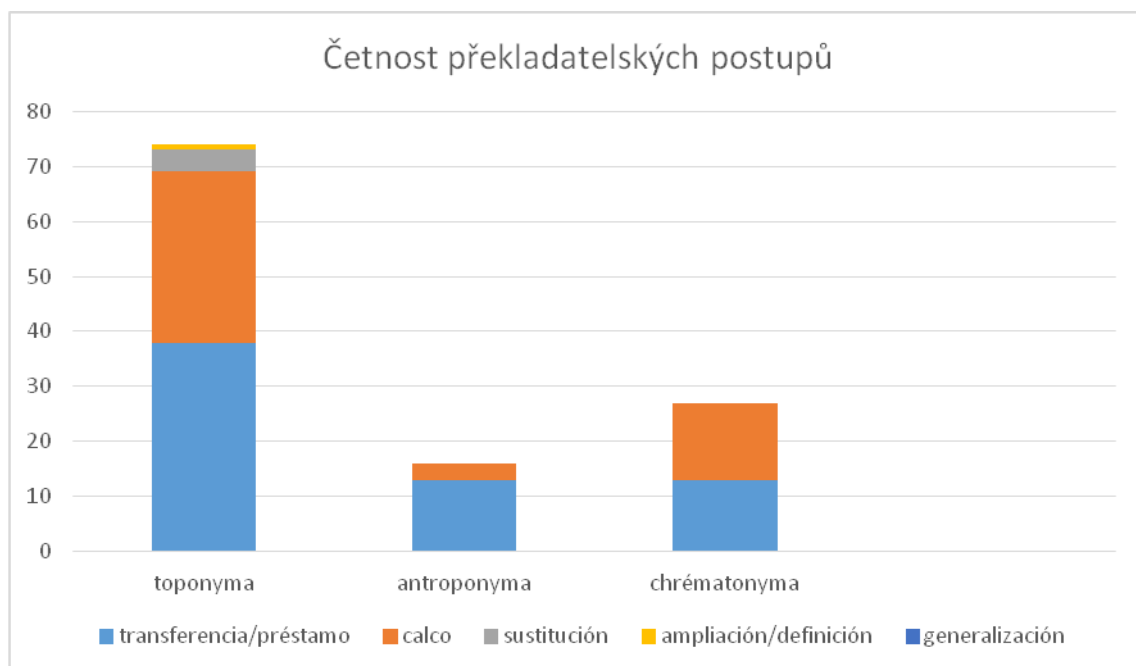
Španělsky	Česky	Článek
U Dwau Maryí	U Dwou Maryí	EV 06/11/2014
Angelo	Angelo	EV 27/05/2014
Pilsner Urquell	Pilsner Urquell	EV 27/05/2014
Na Spilce	Na Spilce	EV 27/05/2014

Museo de Cerveza	Pivovarské muzeum	EV 27/05/2014
Na Parkánu	Na parkánu	EV 27/05/2014
Museo de Bohemia Occidental	Západočeské muzeum	EV 27/05/2014
Museo de Títeres	Muzeum loutek	EV 27/05/2014
Fantasmas	Muzeum strašidel	EV 27/05/2014
Techmania	Techmania	EV 27/05/2014
Skoda	Škoda	EV 27/05/2014
Patton Memorial	Patton Memorial	EV 27/05/2014
Fiestas de la Liberación	Slavnosti svobody	EV 27/05/2014
Gran Teatro	Velké divadlo	EV 27/05/2014
U Salzmannu	U Salzmannů	EV 27/05/2014
Primavera de Praga	Pražské jaro	EV 30/04/2015
Cuerdas de Otoño	Struny podzimu	EV 30/04/2015
Teatro Nacional	Národní divadlo	EV 30/04/2015
Rudolfinum	Rudolfinum	EV 30/04/2015
museo del Cubismo Checo	Muzeum českého kubismu	EV 30/04/2015
Museo Kampa	Museum Kampa	EV 30/04/2015
Pivovary Staropramen	Pivovary Staropramen	EV 30/04/2015
Moravské Muzeum	Moravské muzeum	EV 09/07/2005
Reduta	Reduta	EV 09/07/2005

Tab. 3. Rozdělení chrématonym – vlastní zpracování

Z analyzovaných článků vidíme, že nejvíce se vyskytovaly vlastní jména patřící do skupiny antroponym. Je to pochopitelné, protože jde o články pojednávající o cestování a obsahující jména, která označují různá historická a kulturní místa, ulice atd.

V následujícím grafu je uvedena četnost výskytu překladatelských postupů, a to u každé skupiny vlastních jmen. Číselný sloupec nalevo tabulky odkazuje v kolika případech se daný postup užil. Poté jsme z těchto poznatků učinili závěr.

Graf 1. vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že nejvíce bylo užito překladatelského postupu „*transferencia/préstamo*“, a to ve všech třech analyzovaných skupin jmen. Druhým nejčastěji užívaným překladem byl „*calco*“. U antroponym se u čtyř jmen užilo překladu „*sustitución*“ a v jednom případě „*ampliación*“.

V nadcházejících kapitolách detailněji popíšeme závěry získané z praktické části.

III. Závěr

Problematika překladu vlastních jmen je velmi rozsáhlé téma, kterým se zabývají mnozí autoři, a není jednotný názor, jak vlastní jméno překládat. V následující kapitole shrneme poznatky získané z analýzy, kterou jsme prováděli v praktické části práce. Kapitola je koncipována na tři podkapitoly, které pojednávají o toponymech,

antroponymech a chrématonymech zvlášť. Součástí každé kapitoly je i pojednání o možných chybách, které se při analýze vyskytly. Při analýze překladu vlastních jmen jsme došli k závěru, že nejčastěji užívaným překladatelským postupem, je tzv. *transferencia* neboli také *préstamo*, česky výpůjčka.

1. Toponyma

Jak již bylo uvedeno, nejčastěji se vlastní jména překládala pomocí **výpůjčky** (*préstamo*). Tento překladatelský postup je taktéž nazýván jako „*transferencia*“ (viz kapitola *Překlad toponym*). V mnoha případech docházelo k ortografickému přizpůsobení jmen do španělštiny, např. Vyšehrad – *Vysehrad*, Špilbek – *Spilberk*, České Budějovice – *Ceské Budejovice*, atd.

Tohoto postupu bylo užito ve 38 případech, a to především u jednoslovných jmen. Výjimku z těchto jmen tvoří následující názvy (uváděné ve španělštině): *Cesky Krumlov*, *Svornosti Namesti*, *Lazebnický Most*, *Stare Město*, *Veletržní Palác*, *Nové Město*, *Dominikánské Namesti*, *Meninská Brána*, *Mariánské Lázně*, *Hluboká nad Vltavou*, *Rozmberk nad Vltava*.

Druhým nejčastějším překladatelským postupem, byl **kalk** (*calco*), který byl užit u 31 toponym. Z analýzy jmen jsme zjistili, že se takto překládala jména, která se skládala z více slov. Jednalo se především o názvy náměstí, mostů, kostelů atd.

Jen ve čtyřech případech se užilo **substituce** (*sustitución*), a to v následujících jménech: *plaza Mayor* (Náměstí), *Residencia de Damas Nobles* (Ústav šlechtičen), *Iglesia de Nuestra Señora de Tyn* (kostel Matky Boží před Týnem), *Casa de la Madonna negra* (Dům Černé Matky Boží).

V jednom případě bylo užito **vysvětlení** vlastního jména, a to v kombinaci se substitucí. Řeč je o jméně „*la plaza Mayor*“, kdy autor do závorek blíže určil, o které náměstí v Plzni se jedná a doplnil oficiální název.

Chyby u toponym

Autoři článků, kde předmětem analýzy byla toponyma, se dopustili následujících ortografických chyb:

- *Svornosti Namesti* > náměstí Svornosti - podle českého pravopisu se *náměstí* píše s malým písmen, ovšem ve španělštině se toto slovo objevilo s velkým. V jiném případě se slovo náměstí přeložilo (*plaza Svornosti*), v této situaci jej autor bral jako celý název jména a proto neužil substituce. Nutno podotknout, že

články nejsou od stejného autora, tudíž je patrné, že každý autor překlad pojímá odlišným způsobem.

- *Lazebnický Most* > Lazebnický most – jedná se o stejný případ jako u výše zmíněného jména.
- *Salón Vladislav* > Vladislavský sál – stejně, jako v předchozích případech, se jedná o odlišný překlad u více autorů.
- *Dominikánské Náměsi* > Dominikánské náměstí – stejně, jako u předchozího případu, by se zde podle jiného autora článku užilo substituce. U slova *Náměsi* došlo k chybě v ortografii. Podle jmen analyzovaných v praktické části, by se mělo jméno napsat takto *Namesti*.
- *Uldava* > Vltava – řeka Vltava má ve španělštině svůj vlastní tvar *Moldava*, který byl již užít v jednom z článků. Autoři článků jsou však rozdílní, tudíž se liší i v tomto případě překladatelský postup.
- *Rozberk nad Vltava* > Rožberk nad Vltavou – autor článku zde vlastní jméno označující řeku nechal ve tvaru, jaký má v češtině, a to v prvním pádu. V případě *Hluboká nad Vltavou* > Hluboká nad Vltavou, však užil názvu tak, jak je v češtině. Pokud autor v jednom případě použil jméno řeky tak, jak je oficiální název měl by tak učinit i u druhého případu a užít pouze jednoho překladatelského postupu. Jedná se o vlastní jména z jednoho článku, tudíž autor je ten samý.

2. Antroponyma

Stejně jako u toponym, bylo u antroponym nejvíce užíváno **výpůjček** (*préstamos*). Celkem se užito toho překladu u 13 jmen a ve zbylých případech, celkem ve třech, bylo užito **kalkování**. Kalk byl užít u jmen: *san Wenceslao*, *el rabino Loew*, *Dragón de Brno*.

Chyby u antroponym

Premysl Otakar II > Premysl Otakar II – došlo zde k chybě v ortografii jména.

3. Chrématonyma

Ve 24 analyzovaných jmen se ve 13 případech jedná o **výpůjčky** (*préstamos*) a v 11 případech o **kalk** (*calco*). Z analýzy jmen jsme zjistili, že pokud má vlastní jméno v názvu *museo* nebo *teatro*, překládá se pomocí kalku. Další jména, která se překládala

pomocí kalku, byl název svátku (*Fiesta de la Liberación*) a názvy slavností (*Primavera de Praga, Cuerdas de Otoño*).

Chyby u chrématonym

U analyzovaných vlastních jmen, patřící do skupiny chrématonym, jsme nenašli žádnou ortografickou či jinou chybu.

Resumen

La traducción de los nombres propios está presente cada día en nuestra vida sin mencionarla. Se han escrito muchos trabajos sobre este tema y cada autor tiene su punto de vista distinto de como traducir los nombres.

Como hemos mencionado antes, el objeto de la tesis es la problemática de la traducción de los nombres propios. El trabajo consiste en dos partes: la teórica y la práctica. La base de la parte teórica es una disciplina científica que se dedica a los estudios de nombres propios, su función en la lengua, clasificación de los nombres etc. Hemos descrito los sustantivos según las publicaciones tanto checas como españolas. La parte práctica contiene un capítulo sobre el uso del artículo junto con los nombres propios e importancia del artículo en la traducción. Otro capítulo que contiene dicha parte trata de la ortografía de los nombres en la lengua española y los casos en los que se escribe en mayúsculas. Luego hemos dedicado unas páginas a la traducción donde presentando en unas pocas oraciones el objeto de esta disciplina y en que consiste, así caracterizado los principales métodos de la traducción. Hemos especializado y la traducción de los nombres propios que indican lugares geográficos que se nombran topónimos, otra clase de nombres llamados antropónimos (los que se refieren a personas, tanto vivos como imaginativos) y chrematonimos que señalan los objetos introducidos por el ser vivo.

En la parte práctica hemos utilizado la información que hemos recibidos de la parte teórica.

Los nombres propios que hemos analizado pertenecen a artículos tratados turísticos de la República Checa. Hemos traducido la oración en la que el nombre fue encontrado y después se ha clasificado, según la división que mencionamos en la parte teórica y definido la forma de traducción. El objetivo de dicha parte es conseguir una conclusión que traducción es más frecuente. Al final hemos repetido todos los nombres propios y sus traducciones checas en una tabla. Según nuestro análisis hemos llegado a la conclusión que transferencia/préstamo era la traducción más utilizada. La parte práctica hace conclusión con los errores encontrados a lo largo del estudio.

Seznam použité literatury

ARREGUI BARRÁN Natalia: *La traducción de alusiones culturales: Los antropónimos*, Sonia Bravo Ultera (coord.), Rosario García López (coord.), in: Estudios de traducción: Problemas y Perspectivas 1 {487} ed. Las Palmas de Gran Canaria: Universidad de Las Palmas de Gran Canaria, Servicio de Publicaciones, 2006, s. 187 – 196.

BÁEZ SAN JOSÉ Valerio, KRÁLOVÁ-KULLOVÁ Jana a DUBSKÝ Josef: *Moderní gramatika španělštiny*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 1999.

ČERMÁK František: *Jazyk a jazykověda: přehled a slovníky*. Vyd. 3., dopl. Praha: Karolinum, 2001. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze.

ČERNÝ Jiří: *Morfología española*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008.

FISHER Martin B.: Plaza postdamer – ida y vuelta. Topónimos alemanes en la prensa española, in: Sonia Bravo Ultera (coord.), Rosario García López (coord.), in: Estudios de traducción: Problemas y Perspectivas 1 {487} ed. Las Palmas de Gran Canaria: Universidad de Las Palmas de Gran Canaria, Servicio de Publicaciones, 2006, s. 227 – 241.

GÓMEZ TORREGO Leonardo: *Gramática didáctica del español*. 8a ed. Madrid: Ediciones SM, 2002.

KARLÍK Petr (ed.), NEKULA Marek (ed.) a PLESKALOVÁ Jana (ed.): *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002.

KNITTLOVÁ Dagmar: *K teorii i praxi překladau*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000.

MOYA Virgilio: *Nombres propios: su traducción*, in: Revista de Filología de la Universidad de La Laguna [online]. 1993, (12), 233 - 246 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/91799.pdf.

SOCHROVÁ Marie: *Český jazyk v kostce: pro střední školy*. 2. vyd. Praha: Fragment, 2009.

ŠRÁMEK Rudolf: *Úvod do obecné onomastiky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1999.

Elektronické zdroje:

Andrés CAMPOS, 2014. La Ciudad no es nombre de cerveza. El viajero [online]. Madrid: El país, [9. 4. 2016]. Dostupné z: http://elviajero.elpais.com/elviajero/2014/05/23/actualidad/1400860767_371793.html.

Diccionario panhispánico de dudas [online]. Madrid: Asociación de Academias de Lengua Española, c2005 [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://www.rae.es/diccionario-panhispanico-de-dudas/que-contiene/tratamiento-de-los-toponimos>.

Del VALLE Ignacio, 2015. Brno, una sorpresa checa. El viajero [online]. Madrid: El país, [9. 4. 2016]. Dostupné z: http://elpais.com/diario/2005/07/09/viajero/1120943293_850215.html.

LONELY PLANET, 2015. 14 postas y una „pilsen“ en Praga. El viajero [online]. Madrid: El país, [9. 4. 2016]. Dostupné z: http://elviajero.elpais.com/elviajero/2015/04/28/actualidad/1430251352_659075.html.

MERINO José María, 2008. El alma cervecera de Ceske Budejovice.. El viajero [online]. Madrid: El país, [9. 4. 2016]. Dostupné z: http://elpais.com/diario/2008/06/28/viajero/1214687307_850215.html.

NADAL Paco, 2014. El río travieso. El viajero [online]. Madrid: El país, [9. 4. 2016]. Dostupné z: http://elviajero.elpais.com/elviajero/2014/11/06/actualidad/1415283530_831678.html.

VIDAL-FOLCH Ignacio, 2005. Plazas y castillos en Bohemia del Sur. El viajero [online]. Madrid: El país, [9. 4. 2016]. Dostupné z: http://elpais.com/diario/2005/04/30/viajero/1114894626_850215.html.